

Број: 03-30-701/2022
Сарајево, 10.06.2022. године

ПАРЛАМЕНТ ФЕДЕРАЦИЈЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

- Представнички дом -
госп Мирсад Заимовић, предсједавајући

- Дом народа -
госп Томислав Мартиновић, предсједавајући

Поштовани,

У складу са чланом 18. став (3) Закона о концесијама („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 40/02 и 61/06), ради разматрања и усвајања, достављам **ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2021. ГОДИНУ**, који је примила на знање Влада Федерације Босне и Херцеговине на 317. сједници, одржаној 02.06.2022. године.

Извјештај о раду Комисије за концесије Федерације Босне и Херцеговине за 2021. годину, број: 01-02-04-60/22 од 26.05.2022. године и Закључак В. број: 792/2022 од 02.06.2022. године, достављам на службеним језицима и писмима Федерације Босне и Херцеговине у принтаној и електронској форми (ЦД).

С поштовањем,

ПРЕМИЈЕР
Фадил Новалић

Прилог: као у тексту на српском језику

Цц: Комисија за концесије Федерације Босне и Херцеговине
госп Илија Ћорић, замјеник предсједника Комисије

На основу члана 19. став (4) Закона о Влади Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ”, бр. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06), а у вези са чланом 18. став (3) Закона о концесијама („Службене новине Федерације БиХ”, бр. 40/02 и 61/06), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 317. сједници одржаној 02.06.2022. године, доноси

ЗАКЉУЧАК

1. Влада Федерације Босне и Херцеговине је примила на знање Извјештај о раду Комисије за концесије Федерације Босне и Херцеговине за 2021. годину.
2. Извјештај из тачке 1. овог закључка се упућује у Парламент Федерације Босне и Херцеговине ради разматрања и усвајања.
3. Овај закључак ступа на снагу даном доношења.

В. број: 792/2022
02.06.2022. године
Сарајево

ПРЕМИЈЕР
Фадил Новалић

**КОМИСИЈА ЗА КОНЦЕСИЈЕ
ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
САРАЈЕВО**

Српски језик - Ћирилица

**ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ
КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2021. ГОДИНУ**

Мај 2022. године

На основу члана 15. и 18. Закона о концесијама („Службене новине Федерације БиХ”, бр. 40/02 и 61/06) и члана 7. и 15. Правилника о унутрашњој организацији Комисије за концесије, Комисија за концесије Федерације Босне и Херцеговине, Влади Федерације Босне и Херцеговине подноси,

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2021. ГОДИНУ

1. УВОД

Концесија има изузетну важност у БиХ и Федерацији БиХ, стога је важно добро познавати овај правни институт, шта он значи и представља, које су његове особине и обилежја, по чему се разликује од сличних правних института, које су могућности примјене и слично. Концесије се могу гледати као мамац за привлачење приватног капитала, како би се изградила или одржавала инфраструктура од јавног интереса, а све због уштеда у буџету држава. При томе је изузетно битно стратешки размишљати, те имати јасан развојни оквир у облику стратешких докумената на локалној, ентитетској и државној разини.

Законом о концесијама Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ”, бр. 40/02 и 61/06) основано је посебно тијело – Комисија за концесије Федерације БиХ (у даљем тексту: Комисија), која је формирана 2004. године, двије године након доношења Закона. Она своје надлежности обавља у својству Комисије за концесије Федерације БиХ или у својству Специјалне заједничке комисије за концесије. У свом раду Комисија се залаже за сљедеће активности: задовољавање јавних потреба и привредни развој путем укључивања инвеститора у финансирање, пројектовање, обнову, изградњу, одржавање и/или руковођење радом инфраструктуре и за њу везаних објеката и уређаја, услуга и експлоатацију природних ресурса и објеката који служе њиховом искориштавању водећи рачуна о заштити привредних и друштвених интереса, заштити околиша, правичном односу између концесора и концесионара.

Кад обавља функције и врши овлаштења у вези са дођелом концесија које су у искључивој надлежности Федерације, Комисија ђелује у својству Комисије за концесије Федерације, док у својству Специјалне заједничке комисије за концесије ђелује кад обавља функције и овлаштење у вези с додјелом концесија које су у заједничкој надлежности Федерације БиХ и кантона.

По Закону о концесијама ФБиХ, Комисија је регулаторно и независно тијело, а њене чланове именује Парламент ФБиХ (у даљем тексту: Парламент Федерације), на приједлог Владе Федерације БиХ. Комисија се састоји од седам чланова држављана Босне и Херцеговине и Федерације.

Чланови се бирају из реда истакнутих стручњака из области права, економије и инжињерства. Предсједника, односно замјеника предсједника међу члановима Комисије бира Парламент Федерације БиХ. За члана Комисије не може бити именована особа која је правоснажно осуђена због кривичног дјела против имовине, привреде, уставног поретка, злоупотребе службене или друге одговорне

дужности. Чланови Комисије не смију обављати политичке функције, нити имати директних или индиректних интереса у било којој активности која би довела до сукоба личних интереса с њиховим службеним дужностима, нити смију бити ангажирани на другом послу или обављати неку другу функцију.

Тренутно су на пословима чланова Комисије за концесије ангажована два стална члана, којима се за сваки концесиони пројекат придружују два промјењива члана Комисије са истим правима и обавезама као што имају и стални чланови. Промјењиве чланове именује министар ресорног министарства са листе опћинског вијећа, из реда истакнутих стручњака у локалној средини из области права, економије или инжињерства, а на основу Закона о концесијама Федерације БиХ. На овај начин у сваком концесионом пројекту тренутно учествују по четири члана Комисије за концесије.

Значење одређених појмова, онако како су дефинирана Законом о концесијама, а које је важно познавати кад говоримо о концесијама:

- Концесија је право обављања привредне дјелатности кориштењем природних богатстава, добара у опћој употреби и обављања дјелатности од опћег интереса одређених Законом о концесијама.
- Концесор могу бити сва надлежна министарства или органи власти Федерације које одреди Влада Федерације БиХ да додјељују концесију.
- Концесионар је правно лице основано у складу са посебним прописима Федерације у власништву домаћег и/или страног правног лица коме се додјељује концесија и које извршава уговор о концесији у складу са Законом о концесијама.

1.1. Функција и надлежности Комисије

Кад обавља функције и овлаштења у вези са додјелом концесија које су у искључивој надлежности Федерације, Комисија дјелује у својству Комисије за концесије Федерације БиХ. Специјална заједничка комисија обавља функције и овлаштења у вези са додјелом концесија, које су у заједничкој надлежности Федерације БиХ и кантона или у случају спорова који настану између Федерације БиХ и кантона.

Према Закону о концесијама Босне и Херцеговине („Службени гласник Босне и Херцеговине” бр. 32/02), два члана Комисије за концесије из Федерације улазе у састав Заједничке комисије за концесије на нивоу државе Босне и Херцеговине, која дјелује кад се концесионо добро простире у Федерацији БиХ и Републици Српској и то за осигурање инфраструктуре и услуга. У том случају ова комисија дјелује као Комисија за концесије државе Босне и Херцеговине и обавља овлаштења у вези с додјелом концесија које су у надлежности државе Босне и Херцеговине.

Овај Извјештај, према одредби члана 18. Закона о концесијама, садржи податке о поднесеним захтјевима, односно захтјевима за ревизију, одлуке Комисије те број, врсту и одговора на упите које је Комисија разматрала. Извјештај садржи и друге информације које су ресорни министри затражили у вези са радом Комисије. Овај Извјештај у смислу члана 15. став 4. Закона садржи и годишњи финансијски извјештај. Он је због тога на неки начин типски те изгледа као да се у њему понављају одређене информације. Извјештај садржи и друге информације, а које је у вези с радом Комисије затражила Влада Федерације Босне и

Херцеговине. Комисија је и на властиту иницијативу извјештавала и упозоравала ресорна министарства и Владу Федерације Босне и Херцеговине о питањима из своје надлежности.

Извјештај о раду Комисије обухвата период од јануара до децембра 2021. године и има за циљ информирати Владу ФБИХ и Парламент Федерације Босне и Херцеговине, али и јавност, о досадашњим активностима на провођењу законских и подзаконских прописа из области концесионе дјелатности.

Рад Комисије заснива се на одредбама Закона о концесијама и подзаконских аката на које је сагласност дала Влада Федерације Босне и Херцеговине, те Документа о политици додјеле концесија, који је усвојен од стране Владе Федерације Босне и Херцеговине. Документ о политици додјеле концесија је Владин документ и њиме су дефинирани приоритетни циљеви и опис привредних сектора и индустријских области које се могу делегирати или додијелити домаћим и страним правним лицима основаним у складу са посебним законима Федерације.

Према Закону о концесијама, основни задаци Комисије су сљедећи:

-Да прати цјелокупни рад концесионара с циљем осигурања снабдијевања услугама потрошача на адекватан начин, надзирања провођења обавеза из Уговора о концесији, а којима се при томе наплаћује одговарајући износ накнаде;

-Да одобрава рокове и увјете стандардног уговора о пружању услуга потрошачима;

-Да одлучује о сваком поднесеном захтјеву или захтјеву за ревизијом поднесеном у складу са Законом о концесијама;

-Да разматра жалбе потрошача у вези с износом накнаде или увјетима за снабдијевање услугама од концесионара

Влада Федерације БиХ својом одлуком утврђује постојање јавног интереса и покреће поступак додјеле концесије, а том одлуком одређује и модел по коме ће се концесија додијелити. Дакле, према постојећем Закону о концесијама у Федерацији БиХ, додјела концесија је у искључивој надлежности Владе Федерације БиХ.

Поступак додјеле концесије води ресорно министарство, док се Комисија за концесије укључује у поступак у току давања одређених одобрења, што зависи од тога по којем се моделу концесија додијељује. Ако се концесија додијељује путем јавног оглашавања (тендера), Комисија одобрава садржај јавног позива који је сачинило ресорно министарство. Ако је ријеч о самоиницијативној понуди, Комисија даје ресорном министарству овлаштење за преговоре са самоиницијативним понуђачем.

Од дана доношења Закона до данас ниједно министарство није покренуло поступак додјеле концесије путем јавног оглашавања (тендера) и поред упозорења Комисије. С тим у вези, надлежности Комисије чине непосредно одобравање одређених радњи у поступку додјеле концесије, које проводи надлежно министарство по самоиницијативној понуди или по јавном позиву, што укључује одобравање Студије изводљивости, одобравање садржаја и расписивања јавног позива, давање овлаштења за преговоре са понуђачем, те одобравање садржаја уговора о додијељеној концесији.

Основна начела у раду Комисије су недискриминација, транспарентност, законитост, регулаторност, доступност правила и процедура у поступку додјеле концесија и одређивања концесионе накнаде, економичности и принципа из Документа о политици додјеле концесија.

Комисија прати cjелокупан процес додјеле концесије. Све досад додијелене концесије додијелене су на основу самоиницијативне понуде. Након што концесија буде додијелена, Комисија прати cjелокупан рад концесионара, тј. извршење закључених уговора.

Осим Закона о концесијама, Комисија у свом раду примјењује и Документ о политици додјеле концесија, затим Правила о поступку додјеле концесија, Правила о одређивању накнаде за концесије, те друге материјалне прописе који као "lex specialis" регулирају област концесија (прописи из области енергије, промета и комуникација, вода, саобраћаја, пољопривреде, шумарства и других прописа).

Током израде Документа о политици додјеле концесија и доношења материјалних прописа који се баве темом концесија, Комисија је устрајавала на томе да се право кориштења одређених природних богатстава, добара у опћој употреби, као и обављање дјелатности од опћег интереса путем концесионирања регулише материјалним прописима. Један од разлога који су утјецали на овакву одлуку јесте и чињеница да у Федерацији БиХ не постоје прописи који дефинирају појам јавног добра нити говоре које су то дјелатности од опћег интереса, па је за сваку концесију потребно утврдити јавно добро и јавни интерес. Овакав поступак траје непотребно дуго и отежава додјелу концесије, а може се десити и да буде окарактеризиран као нетранспарентан јер се не зна унапријед које области и секторе ће Влада Федерације БиХ дати на концесионирање.

2. ПРАВНИ ОКВИР ПОЛИТИКЕ КОНЦЕСИЈА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Систем концесија у Босни и Херцеговини и Федерацији БиХ су сложени и испреплетени законским и подзаконским актима. Закони о концесијама нису прилагођени Директиви 2014/23/ЕУ о додјели уговора о концесији (од 26.02.2014. године) Европског парламента и Вијећа. ЕУ Директива по први пут у Европској унији на потпун начин уређује сва кључна питања о концесијама, Наведена Директива је једна од три директиве из пакета директива о јавним набавкама које су ступиле на снагу 17.04.2014. године. Обзиром да БиХ има намјеру даље радити на евроатланским интеграцијама, а у поступку приближавања ЕУ, имат ће обавезу имплементирати и ову директиву у своје законодавство.

2.1. Закон о концесијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02)

Овим законом утврђују се услови под којима се домаћим и страним правним лицима могу додјелјивати концесије у секторима који су, по Уставу Босне и Херцеговине и законима Босне и Херцеговине, у надлежности Босне и Херцеговине, и у случају представљања међународног субјективитета Босне и Херцеговине, као и када се концесионо добро простире на Федерацију Босне и

Херцеговине и Републику Српску. Када чланови Комисије учествују у раду Заједничке Комисије за Концесије на нивоу државе Босне и Херцеговине морају се придржавати, радити и дјеловати према Закону о концесијама Босне и Херцеговине, као и према подзаконским актима донесеним на нивоу државе БиХ из ове области.

2.2. Закон о концесијама Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ”, бр. 40/02 и 61/06)

Закон о концесијама Федерације БиХ односи се на сва правна лица који су основани у складу са посебним законима Федерације БиХ, а чији је власник домаћи и/или страни оснивач, коме се додјељује концесија и који закључује уговор о концесији.

Један од циљева овог закона јесте створити транспарентан, недискриминаторан и јасан правни оквир за утврђивање услова под којима се страним или домаћим правним лицима могу додјељивати концесије у Федерацији БиХ. Осим тога, овај закон треба стимулирати улагања страног капитала у областима инфраструктуре и услуга, као и експлоатацију природних ресурса, пројектовање, финансирање, изградњу, обнову, одражавање и/или руковођење радом, те инфраструктуре и свих објеката и уређаја у областима које су у искључивој надлежности ФБиХ а које су у вези с том инфраструктуром.

У члану 6. Закона о концесијама наведени су и предмети концесија које додјељује Влада ФБиХ, па се концесије, у складу с тим, могу додијелити за:

1. изградњу / доградњу и кориштење или кориштење аутопутева и магистралних путева и припадајућих инфраструктурних објеката, жељезничких пруга, пловних канала, лука, аеродрома;
2. кориштење водотока и других вода на простору или од интереса за два или више кантона;
3. изградњу хидроенергетских објеката снаге више од 5 MW;
4. изградњу и кориштење хидроакумулација на простору или од интереса за два или више кантона;
5. изградњу, кориштење и управљање цјевоводима за транспорт нафте и гаса и ускладиштење у цјевоводима и терминалима;
6. игре на срећу;
7. кориштење шума и шумског земљишта;
8. путнички и теретни жељезнички саобраћај;
9. просторе и објекте природног и градитељског наслеђа;

Како можемо видјети у наведеним тачкама, Закон о концесијама наводи природна добра, добра од опћег значаја и обављање дјелатности од опћег интереса као предмете концесија. Међутим, и поред упозорења Комисије, министарства се не придржавају ове клаузуле.

То се види нпр. у Закону о играма на срећу, којим се организовање игара на срећу привредним друштвима не додјељује уговором него дозволом, која је једностранни управни акт. Комисија је покушала указати на ову незаконитост већ у процесу доношења Закона о играма на срећу, али безуспјешно. У другим случајевима у којима наведени предмети нису специфицирани материјалним прописима ресорна

министарства, која у надлежности имају покретање цјелокупног процеса додјеле концесија, не покрећу ове поступке, па привредна друштва и даље користе природна богатства без икакве накнаде. Закон о концесијама има низ мањкавости и недостатака, па је Комисија за концесије упорно институирала на доношењу Измјена и допуна овог Закона, или доношење новог Закона.

2.3. Правила о поступку додјеле концесија („Службене новине Федерације БиХ”, бр. 68/06 и 87/11)

Овим Правилима уређен је поступак подношења захтјева, излагања и приговора Комисији; вођење расправа пред Комисијом; начин доношења одлука; начин рада, састав и сједнице Комисије; концентрација власништва и мјере за јачање концентрације у одређеном сектору; начин рјешавања спорова, утврђивање накнада за одређену концесију, закључивању уговора, престанак и раскид; надзор и провјера рада концесионара.

Одлуком о допуни Правилника о додјели концесија, на који је Влада Федерације БиХ дала своју сагласност објављен у („Службеним новинама Федерације БиХ”, бр. 87/11), као средство обезбјеђења плаћања уговорене годишње накнаде, осим безувјетне гаранције пословне банке, одређена је као алтернатива и достава трасиране мјенице, с тим да ће концесор (министарство) одлучити које ће се средство обезбјеђења употребити. Потреба допуне на наведени начин је произишла због великих провизија банака на безувјетне гаранције, с тим да концесор одлучи коме дати ту могућност овисно о озбиљности пројекта и извјесности плаћања концесионе накнаде.

2.4. Правила о утврђивању накнада за концесије („Службене новине Федерације БиХ”, бр. 67/06 и 34/17)

Ово је правни акт којим су утврђени критерији и методологија за утврђивање концесионе накнаде у поступку додјеле концесија за обављање привредних дјелатности кориштењем природних богатстава, добара у опћој употреби и обављање дјелатности од опћег интереса. Концесиона накнада састоји се од:

-једнократне новчане накнаде (ЈКН), која се обрачунава и наплаћује једнократно при закључивању уговора о концесији и представља накнаду за право кориштења природних богатстава, добара у опћој употреби и обављање дјелатности од опћег интереса и

-годишње (текуће) накнаде (ТКН), која се обрачунава од прихода оствареног кориштењем природних богатстава, добара у опћој употреби и обављања дјелатности од опћег интереса, а која се наплаћује за вријеме трајања уговора о концесији.

2.5. Документ о политици додјеле концесија („Службене новине Федерације БиХ”, бр. 64/05, 8/11 и 10/11)

Документ о политици додјеле концесија јесте званични документ у којем се говори о расположивим и потенцијалним ресурсима и могућности њиховог кориштења кроз улагање домаћег и страног капитала. Он тиме има значајан утјецај на задовољавање јавних потреба и привредни развој. У овом документу

ресорна министарства описују привредне секторе и индустријске области који се могу делегирати и додијелити домаћим и страним правним лицима на концесионирање.

Влада Федерације БиХ је, на приједлог Комисије, Документ о политици додјеле концесија, дио 1. Производња електричне енергије, усвојила Одлуком В: 522/05, од 14.10.2005. године. Како је у првом усвојеном документу ријеч о само једном привредном сектору, Комисија је од 2007. године инсистирала на усвајању цјеловитог документа. Од надлежних министарстава је захтијевала да доставе улазне параметре за његову израду, па је у вези с овим Влада Федерације БиХ доносила неколико закључака у периоду од 2007. до 2011. године. Коначно га је допунила и усвојила 14.2.2011. године Одлуком В.: 106/11 („Службене новине ФБиХ” бр. 8/11 и 10/11). Дијелови који су Документу о политици додјеле концесија додати јесу: Опћи дио, који би се односио на све привредне секторе и индустријске области и Посебни дио, који би се односио на посебне секторе и области, а који је допуњен и дијелом 2. – Промет и комуникације.

Имајући у виду члан 14. Закона о концесијама Федерације БиХ, у којем се наводи да Комисија за концесије Федерације БиХ припрема Одлуку о политици додјеле концесија и подноси је Влади Федерације БиХ, а ради провођења даље процедуре према Парламенту Федерације БиХ, потребно је урадити допуну Документа о политици додјеле концесија. Реализација и обављање одређених дјелатности од опћег интереса које су предмет концесија по члану 6. Закона о концесијама одвија се мимо овог закона и поред сталних упозорења од стране Комисије (нпр. „игре на срећу”), за које земље у окружењу убиру велика финансијска средства.

Због тога се поново предлаже да ресорна министарства сачине регистар добара или дјелатности из своје надлежности, а која могу бити предметом концесија, те их доставе Комисији или Парламенту Федерације БиХ ради даљег праћења цјелокупног процеса. На основу ових приједлога, Комисија би могла сачинити цјелокупан Документ о политици додјеле концесија.

Комисија је током 2021. године пратила да ли се Документ о политици додјеле концесија проводи у складу са законом и прописаним овлашћењима у одлучивању по захтјевима за доделу концесија. Она је такодер наставила потицати ресорна министарства да доставе улазне податке како би дио садржаја Документа били и концесиони пројекти и политике њиховог концесионирања.

3. ОСНОВНЕ АКТИВНОСТИ КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

У 2021. години Комисија је одржала седам сједница Стручног колегија. Активности комисије на сједницама биле су усмјерене на рјешавање питања у вези с давањем сагласности за израду и закључивање Анекса уговора о концесији између концесора и концесионара, као и рјешавање захтјева за давање мишљења коју су Комисији, у складу са прописаним процедурама упутила ресорна министарства, концесионари, друге институције те правна и физичка лица. Осим тога, разматрали су се извјештаји извршених контрола о раду концесионара, те израђивали опће акте Комисије ради унапређења организацијске структуре и функционалности рада Комисије.

Према одредбама Закона о концесијама, концесије се додјељу на два начина – путем јавног позива (тендерски поступак) и путем самоиницијативне понуде.

3.1. Самоиницијативна понуда за додјелу концесија

Како је већ наглашено, сви досадашњи уговори о концесијама закључени су на основу самоиницијативне понуде, иако је одредбама члана 28. Закона о концесијама прописана могућност подношења самоиницијативних понуда за додјелу концесија само као изузетан поступак, а редовни пут додјеле концесије је „Тендерски поступак”. Пројекат који је предмет предложене концесије може бити остварен само у случају да се користи процес, пројектирање, методологија и концепт инжењеринга на коју понуђач полаже искључива права, те хитност пружања услуга или постојање инфраструктура за јавну употребу.

3.2. Додјела концесија на основу тендерског поступка

Према важећем Закону о концесијама, иницијативу за додјелу потенцијалних концесија које би се додјељивале путем тендера може покренути само неко од ресорних министарстава, док одлуку о приступању додјеле те концесије доноси Влада Федерације БиХ на приједлог ресорног министра (члан 5. Закона о концесијама Федерације БиХ).

На основу члана 23. Закона о концесијама ресорна министарства као концесори израђују Студију економске оправданости за сваки пројекат који је предвиђен за давање на концесију, прије јавног позивања потенцијалних понуђача. У 2021. години (као ни у цјелокупном периоду пријмене Закона од 2002. године до данас) ниједно министарство није покренуло приједлог, није израдило Студију економске оправданости, нити је одредило иједну потенцијалну концесију и поред упорног инсистирања, усмених и писмених обраћања Комисије за концесије Влади Федерације БиХ, као и поред закључака које је донио Парламент Федерације БиХ приликом усвајања ранијих годишњих Извјештаја Комисије за концесије Федерације БиХ. Једно од Рјешења би било да се сачине измјене и допуне Закона о концесијама, којим би се овакво рјешење промијенило, те иницијативу за додјелу потенцијалних концесија које би се додјељивале путем тендера и припрему према Влади Федерације БиХ омогућило и Комисији за концесије, којој би то требала бити дужност и обавеза као стручном тијелу из ове области.

3.3. Праћење рада концесионара

У току 2021. године Комисија је извршила контролу извршавања одредби закључених уговора, као и опћи увид у рад концесионара.

3.3.1. „ХЕ ВРАНДУК”

Након обиласка концесионара и сачињеног Записника о праћењу – надзору извршења Уговора о концесији ХЕ Врандук, а обзиром да ЈП Електропривреда БиХ д.д. Сарајево дуго није имала никаквих активности на локацијама за ХЕ Врандук затражено је да Концесионар достави детаљан извјештај о статусу

концесионог пројекта. ЈП Електропривреда БиХ је дана 01.02.2021. године доставила Извјештај, бр: 07-3439/2021. Садржај Извјештаја је изложен у наставку:

Локација изградње:

Локација планиране ХЕ Врандук налази се десетак километара низводно од Зенице, на потезу према насељу Немила. У самој близини локације, предвиђене за градњу ХЕ Врандук, налази се пет вјекова стара истоимена тврђава. Тврђава је уписана на листу националних споменика као Градитељска цјелина - Стари град Врандук.

Потез Зеница - Немила повезан је путном и жељезничком инфраструктуром. Магистрални пут М17 Зеница - Добој прати ријеку Босну са десне стране, а мостом Босна В прелази на лијеву обалу и улази у тунел. Двоструки колосијек жељезничке пруге протеже се лијевом обалом и такође улази у два паралелна тунела. Поред поменуте инфраструктуре, са обе стране ријеке Босне постоје саобраћајнице локалног значаја које повезују насеља. Обале ријеке Босне на мјесту будуће акумулације ХЕ Врандук су релативно стрме и неприступачне. Постојећа насеља смјештена су низводно од планиране бране ХЕ Врандук. Због тога је број објеката и површина у приватној својини, изложених утицају будуће ХЕ и откупљених у коначном поступку експропријације, сведен на минимум.

Техничке карактеристике:

ХЕ Врандук је проточно постројење деривационог типа са више објеката који функционално представљају једну цјелину:

1. Акумулација у кориту ријеке;
2. Улазна грађевина тунела са опремом и пратећим садржајима;
3. Доводни тунел, рачва и цјевовод, водостан;
4. Комплекс објеката на локацији бране: брана са четири проточна поља смјештена у кориту ријеке, депонија затварача уз лијеву обалу, мала хидроелектрана уз десну обалу и рибља стаза између мале хидроелектране и крајњег преливног поља;
5. Комплекс објеката на локацији главне стројаре: стројара са одводним каналима и прокопаним низводним коритом, простор са предтурбинским затварачима, командна зграда, пратећи објекти са трафо боксовима и СФ6 постројењем.

Одлуке о инвестиционом улагању:

На пројекту ХЕ Врандук у току припреме изградње до сада је донесено девет инвестиционих одлука за финансирање претходних и припремних активности, те изградњу, у укупном износу од 146,7 милиона КМ, од чега је реализовано 21,95 милиона КМ, а према прегледу у наставку:

Р. бр.	Број и датум Одлуке	Предмет Одлуке	Износ КМ	Реализовано КМ
1.	НО-06-7740-3.1./08, 28.04.2008.	Финансирање претходних и припремних активности за израду инвестиционо техничке документације за изградњу ХЕ Врандук	1.885.000,00	1.884.999,39
2.	НО-37-9530-6./10, 20.04.2010.	Финансирање Програма пријатељског окружења са Опћином Зеница у сврху изградње ХЕ Врандук, у	1.498.300,00	1.498.300,00

		оквиру претходних и припремних активности на изградњи ХЕ Врандук		
3.	У-01-17055/2012-58/14 19.06.2012.	Улагање у претходне и припремне активности на реализацији пројекта ХЕ Врандук на ријеци Боани, набавка мјерних станица	155.000,00	154.527,69
4.	НО-13877/12-13/26 01.06.2012.	Уговор о концесији за ХЕ Врандук – једнократна концесиона накнада	2.268.963,99	2.268.963,99
5.	НО-32675/12-19/14 29.11.2012.	Припремне активности на реализацији пројекта изградње ХЕ Врандук – рјешавање имовинско-правних односа на локацији изградње	*2.600.000,00	1.367.254,73
6.	У-01-6274/13-100/6 04.03.2013.	Припремне активности на реализацији пројекта изградње ХЕ Врандук на ријеци Босни .- набавка, израда и ревизија „плана управљања“ за одржавање националног споменика Стари град Врандук и трошкови покретања управног поступка за стицање одобрења	250.000,00	246.552,06
7.	НО-12222/13-25/9 09.05.2013	Изградња ХЕ Врандук		
8.	НО-36182/18-85./7 20.12.2018.	Одлука о измјени Одлуке о инвестиционом улагању у изградњу ХЕ врандук, на ријеци Босни број: НО-12222/23-25/9, од 09.05.2013.	138.030.000,00	14.532.185,02
9.	НО-12016/19-92./24 25.04.2019.	Одлука о измјенама Одлуке о инвестиционом улагању у изградњу ХЕ Врандук, на ријеци Босни број: НО-12222/13-25/9, од 09.05.2013. и број: НО-36182/18-85./7., од 20.12.2018.	**123.560.643,26	0,00
	Укупно		146.687.263,99	21.952.782,88

* Колаудирано

** не улази у укупан збир

До сада реализоване активности:

- Идејни пројекат, Студија утицаја на околиш, Околинска дозвола, Цертификат за прикључак на ЕЕС;
- Уговор и Програм за пријатељско окружење;
- Елаборат за експропријацију и Елаборат о одређивање граница јавног водног добра;
- Елаборат Одређивање еколошки прихватљивог протицаја и прорачун производње према Правилнику из 2013. године;
- План управљања за одржавање националног споменика Стари град Врандук;
- Елаборат културно-историјског наслеђења;
- Реализован уговор о геодетским снимањима за потребе главног пројекта;
- Студија-избор типа агрегата, провјера и одабир техничког рјешења објекта за стабилан рад хидроелектране у свим режимима рада;

- Теренски и лабораторијски припремни геолошки и геотехнички, геофизички и сеизмолошки истражни радови за ниво главног пројекта;
- Главни пројект за изградњу пута за Ханове;
- Геодетска снимања и стабилизација геодетских тачака за техничке оскултације;
- Урађен Елаборат нултог/затеченог стања свих појединачних објеката у обухвату градитељске цјелине Стари град Врандук; Студија нултог стања околиша;
- Окончана Експропријација земљишта/некретнина у сврху изградње ХЕ Врандук;
- Исходована Енергетска дозвола ХЕ Врандук;
- Исходована водна сагласност за припремне радове из Начелног одобрења за грађење;
- Потписан уговор за пројектовање, испоруку опреме, изградњу и пуштање у погон ХЕ Врандук, почетак реализације 1. фебруар 2016. године;
- Рјешењем, број:01-07-4016/2016 од 05.02.2016. године је формиран Стручни тим за реализацију 2. фазе инвестиционог пројекта - „Припрема и изградња ХЕ Врандук” – изградња ХЕ Врандук, праћење реализације уговора...;
- У јуну 2017. године, Инвеститор и Извођач су упутили обостране најаве терминације те након тога упутиле писма терминације уговора, уз оцјену ФИДИЦ Инжињера да је Уговарачева терминација без уговорног основа, а да је Инвеститорова терминација основана усљед неиспуњених обавеза Уговарача;
- Од августа 2017. до децембра 2018. стране улажу напоре да превазиђу спор око прекида Уговора и да се радови наставе. По основу постигнутог Споразума о поравнању и наставку реализације радова, контактиране банке сукредитори (ЕБРД и ЕИБ).
- У мају 2018. године ЕБРД дао сагласност да радове настави иновирани ЈВ, док ЕИБ у децембру 2018. године доноси одлуку да не подржава наставак путем иновираниог ЈВ;
- У периоду април-новембар 2018. године исходована је претходна водна сагласност и Водна сагласност за уређење десне обале корита ријеке Босне од Агенције за водно подручје ријеке Саве;
- У фебруару 2019. године завршени су радови по налогу Водног инспектора (поступање према Рјешењу Федералне управе за инспекцијске послове) – Хитна заштита десне обале ријеке Босне од ерозије која се десила због локалног убрзања матице ријеке у условима повишених прољетних водостаја и присуства загата бране у кориту ријеке;
- У фебруару Извођач радова ЈВ Страбаг – КЕТ је започео процес демобилизација градилишта;
- Од јануара до марта 2019. године је завршен процес набавке и уговарања адвокатске услуге и припремљена документација за потребе арбитражног процеса;
- Донесена је измјењена ИО са финансирањем пројекта 100% из властитих средстава;
- Наплаћена је, кроз поступак на суду у Бечу, банкарска гаранција за добро извршење посла у износу од 5,7 милиона ЕВР;
- Завршена демобилизација градилишта по уговору са СТР/КЕТ;

- Предат инвеститору дневник демонтаже градилишта (остао проблем оштећења локалног пута Врандук-Копривна, десна обала, у висини бране, што је Страбаг одбио да санира);
- ЕПБиХ је провела набавку и извршила санацију оштећеног појаса косине пута Врандук-Копривна, након што је Страбаг одбио да санира, трошак ће се потраживати кроз арбитражни поступак;
- Донесено је Рјешење за покретање и провођење новог поступка набавке извођача за изградњу ХЕ Врандук;
- Поднесен захтјев ФМПУ за издавање нове урбанистичке сагласности за изградњу ХЕ Врандук новембар 2019;
- Дана 15.05.2020. године Комисија за националне споменика је дала негативно мишљење, на усаглашеност предметне изградње са мјерама заштите, прописаних Одлуком о проглашењу „Градитељске цјелине – Стари град Врандук у Врандуку, опћина Зеница” националним спомеником Босне и Херцеговине;
- Дана 22.06.2020. године, ФМПУ је, због негативног мишљења Комисије за националне споменике, одбацило Захтјев инвеститора за издавање урбанистичке сагласности;
- Покренут је управни спор с циљем поништења Рјешења ФМПУ о одбацавању Захтјева за издавање урбанистичке сагласности за ХЕ Врандук;

Активности у току:

- ЕПБИХ је доставила иницијативу надлежном министарству ФМЕРИ да се закључцима Владе ФБиХ омогући издавање урбанистичке сагласности за ХЕ Врандук, под условима, обавезујућим за Инвеститора, који испуњавају критерије Комисије за очување националних споменика.
- У току је арбитражни процес покренут од Страбага ради Инвеститоровог протеста Банкарске гаранције за добро извршење. Процес се води пред ИЦЦ трибуналом, потраживање Страбаг према ЕПБиХ је цца. 20 милиона ЕВР, а потраживање ЕПБиХ према Страбаг је цца. 30 милиона ЕУР.
- Израда тендерске документације за набавку извођача за изградњу ХЕ Врандук према поступку ЗЈН.

Планови за наредни период:

- Исходовање урбанистичке сагласности за изградњу ХЕ Врандук
- Објава тендера и избор извођача за реализацију пројекта изградње ХЕ Врандук
- Окончање арбитражног поступка са претходним Извођачем СТР/КЕТ.

Разлози прекорачења рокова дефинисаних у Уговору о концесији Уговор о концесији:

Датум потписивања	10.08.2012. године	
Концесиони период,	30 година	почиње са примјеном датумом његовог потписивања
Једнократна концесиона накнада	2.268.963,99 КМ	1,8% укупне инвестиционе вриједности пројекта 126,01 милиона КМ према Студији економске оправданости изградње ХЕ Врандук из фебруара

		2010.
Датум уплате једнократне концесиона накнада	12.09.2012.године	
Годишњу/текућу концесиона накнада за кориштење водног добра за производњу електричне енергије	2,43% од укупног годишњег прихода оствареног продајом произведене електричне енергије и помоћних услуга из ХЕ	према Студији економске оправданости изградње ХЕ Врандук из фебруара 2010. - Просјечна годишња производња 96,0 GWh
Накнада Комисији за концесије ФБиХ	7.500 КМ/год	Обавезе измирене до 31.12.2020.

**Проблеми у фази изградње (након потписа уговора о изградњи 01.02.2016.)
Ток реализације уговора о изградњи – планирано / реализовано:**

Дана 08.01.2016. године закључен је Уговор за изградњу ХЕ Врандук између ЈП Електропривреда БиХ, као Инвеститора, и Конзорцијума Страбаг и Кончар-КЕТ, као Извођача, са даном ефективности 01.02.2016. Уговор обухвата израду главног пројекта, извођење грађевинских радова, набавку и уградњу опреме, тестирање и пуштање у погон ХЕ Врандук. У фази реализације пројекта-уговора, урађена је документација главног пројекта која према налазу ревидента није задовољила. Завршене су и три фазе припремних радова у оквиру којих је завршена изградња приступних путева, формирано градилиште са изградњом градилишних платоа у рејонима бране и главне стројаре, потом градилишни објекти за смјештај људи и роба, извршена изградња загата бране прве фазе, те градилишни прикључци са трафостаницама у рејону главне стројаре и бране. Укупна вриједност реализованих уговорних активности, сертификовано кроз десет привремених ситуација (ИПЦ 1 -10) је у укупној вриједности 3.736.814,96 ЕВР (без пдв-а).

Околности прекида Радова:

Средином јуна 2017. године Конзорцијални партнер Страбаг је изразио интенцију за изласком из уговора те подузео конкретне кораке у том смјеру објавом прекида уговора. Све чињенице и претпоставке указују да је Страбаг одлучио да изађе из Уговора јер је био у значајном кашњењу у реализовању обавеза из Уговора те није показао интерес да настави реализацију пројекта према условима потписаног уговора (цијена). Дошло је до прекида Радова и акције Инвеститора у виду прекида уговора због неизвршавања обавеза Уговарача те протеста банкарских гаранција.

Хронологија:

- Уговарач ЈВ Страбаг/КЕТ у другом кварталу 2017. године гласно изражава намјеру да неће наставити Радове без „договора на вишем нивоу” (с Владом, Менаџментом ЕПБиХ, а што је ван уговорно дјеловање). Упркос томе што га Менаџмент упућује да своја потраживања реализује кроз уговорне процедуре, Уговарач то одбија те инсистира код Менаџмента на Анексу на Уговор без провођења уговорних процедура.
- Паралелно, Уговарач упорно доставља Пројектну документацију Л1Д (Главни пројекат) која није усклађена са Уговорним захтјевима, коју Делегирани ФИДИЦ

Инжењер за Ревизију Главног пројекта и консултант банке Студио Пиетрангели (с ангажованим лиценцираним домаћим ревидентом ЕИ), као такву, не одобрава.

- Уговарач упорно одбија да достави ажурирани Програм радова, те не жели да коригује Мјесечне извјештаје у складу са инструкцијама ФИДИЦ инжењера.

- Уговарач не жели да достави инвеститору Фактуру за одобрену привремену ситуацију у ИПЦ 10, што је предуслов да би била плаћена.

- Уговарач 12. јуна доставља најаву прекида Уговора под изговором „због неплаћања сертификираних износа”.

- ФИДИЦ инжењер и Инвеститор указују уговарачу да су разлози његовог прекида – неосновани, јер није доставио фактуру на плаћање, према дефинисаној процедури плаћања.

- Инвеститор 12. јуна доставља Уговарачу најаву прекида Уговора јер Уговарач одбија да испуни обавезе из уговора, а садржане у Инжењеровим Упутима за поправак (Нотице то Цоррект), као и из разлога што Уговарач крши Уговор неоснованом најавом раскида уговора.

- Уговарач шаље Писмо прекида уговора, под изговором „због неплаћања сертификираних износа”.

- ФИДИЦ инжењер проглашава уговарачев прекид неоснованим.

- Инвеститор шаље Приговор Уговарачу због неоснованости његовог Писма прекида

- Уговарач остаје при прекиду уговора.

- Инвеститор тражи разјашњење од ФИДИЦ Инжењера, који констатује да упркос томе што је уговарачев раскид неоснован, он очигледно не жели наставити уговор те је Инвеститору једино преостало да раскине Уговор због напуштања уговора од стране Уговарача.

- 14. јула 2017. Инвеститор упућује Писмо прекида уговора уговарачу.

Рјешавање спора и наставак реализације Пројекта:

Инвеститор је позвао Уговарача да се врати на реализацију уговорних обавеза, те је у августу 2017. године упутио уговарачу и ФИДИЦ Инжењеру на детерминацију финансијско потраживање према Уговарачу за случај да се уговор не настави. Како би избјегао арбитражу, Уговарач је приступио преговорима о наставку реализације уговора. Постигнут је начелни Споразум о наставку реализације, на начин да се уговор пренесе на иновирани ЈВ; Кончар/КЕТ и новог грађевинског партнера који по приједлогу Уговарача КЕТ/СТР мијења Страбага, а што дозвољава уговор ФИДИЦ Јеллоњ Боок. Пројект би се на тај начин наставио без промјене уговорне цијене и обима Радова, те уз пријатељско поравнање и разумну одштету инвеститору због штета услијед кашњења у реализацији.

Комуникација са Банком ради добијања сагласности за наставак реализације радова

У смислу наставка реализације уговора/Радова, дана 29.12.2017. године ЕПБиХ поднијела захтјев банкама кредиторима (ЕБРД и ЕИБ) да дају сагласност на наставак реализације уговора ХЕ Врандук са измијењеним грађевинским партнером на пројекту и остатком Кончара у пројекту као новим лидером иновираниог ЈВ, што је споразумно договорено између уговорних страна.

Након уласка у мирно рјешавање, све стране су се усагласиле да се, док траје споразумно рјешавање, привремено пролонгирају активности према ИЦЦ у

Паризу, У току очекивања одлука кредитора, стране су споразумно, у више наврата пролонгирале, рокове наставка арбитражног поступка, тј, слања одговора ЕП БиХ на покренуто арбитражу и уплату трошкова предујма за арбитражни поступак (што је обавеза којом је ИЦЦ обавезао Страбаг).

Након испуњавања услова које су ЕБРД и ЕИБ постављали, и одговора на више упита (што је укључивало и ангажман, експертних мишљење трећих лица), дана 29.05.2018. године ЕБРД је путем но-објекцион писма дао своју сагласност да се реализација Радова настави са иновираним ЈВ (Кончар/ЕА). Полазећи од сагласности ЕБРД-а, и препоруке да се хитно наставе активности, дана 04.07.2018. године потписан је са уговарачима „Споразум о поравнању и наставку реализације пројекта" и „Уговор - фаза II", уз услов ступања на снагу да ЕИБ да сагласност и да иновирани ЈВ писмено искаже спремност за реализацију Уговора фаза II.

Дана 04.07.2018. године ЕИБ је тражио од ЈП ЕП БиХ да пошаље захтјев за одобрење наставка пројекта директним споразумом са иновираним ЈВ, након чега је дана 06.07.2018. године ЕП БиХ доставила одговарајући захтјев ЕлБ-у којим је формално испунила овај њихов захтјев, тражећи истовремено сагласност за наставак Радова у складу са већ донесеном одлуком ЕБРД.

ЕП БиХ је, у периоду јули- новембар 2018. упутила више ургенција за убрзање процедуре добијања одговора од ЕИБ-а.

Дана 05.12.2018. године ЕИБ је доставио е-маил у којему обавјештава ЕП БиХ да менаџмент ЕИБ не може одобрити наставак реализације путем директног споразума са иновираним ЈВ.

У писму ЕИБ од 10.12.2018. године објашњено је да ЕИБ не може дати но-објекцион из разлога својих процедура набавки у дијелу који се односи на директно уговарање.

Статус арбитраже

У складу с одлуком о привременој мјери Суда у Бечу везано за блокирање протестоване банкарске гаранције за добро извршење. Страбаг је у фебруару 2018. године покренуо арбитражу пред ИЦЦ у Паризу, у висини цца 6.5 милиона ЕУР (тражио поврат банкарске гаранције за добро извршење у висини цца 5.7 милион ЕУР те навео одређене оперативне трошкове), у наставку судског поступка на суду у Бечу, банкарску гаранцију за добро извршење посла ЕП БиХ је наплатила у пуном износу од 5.7 ЕУР.

У ситуацији када је ЕИБ одбио дати сагласност за наставак радова и мирно разрјешење, дана 14.12.2018. године је ЕП БиХ путем раније ангажованог адвокатског уреда из Беча, била принуђена благовремено упутити одговор на арбитражу коју је покренуо Страбаг, као и противтужбу по основу привременог износа Claima 1 од цца 9.7 милиона ЕУР, уз могућност даљег потраживања претрпљене штете и изгубљеног профита у току даљег арбитражног поступка, обзиром да у околностима добијене негативне одлуке ЕИБ, постигнути споразуми страна нису ступили на снагу. Арбитражни процес је у току, с процјеном трајања цца 3 године.

Планиране даље активности на реализацији Пројекта

Проблем не наставка радова и дефинитивног раскида Уговора са ЈВ СТР/КЕТ, изискује и враћање градилишта у првобитно стање, што је Страбаг и извршио. У таквим околностима изгубљени су до сада извршени Радови, који постају предметом потраживања у арбитражном процесу.

У насталим околностима ЕПБиХ је упутила писма банкама кредиторима ЕБРД и ЕИБ у којима тражи њихово тумачење даље судбине реализације пројекта ХЕ Врандук из угла банака потенцијалних кредитора.

ЕПБиХ је измјенила Инвестициону одлуку о изградњи ХЕ Врандук у дијелу који се односи на изворе средстава, те планирала финансирање пројекта 100% из властитих средстава.

Ризици за реализацију Пројекта

ЕПБиХ је за потребе изградње ХЕ Врандук исходовала рјешење о урбанистичкој сагласности, а потом и начелно одобрење за изградњу сложене грађевине. Начелном одобрењу је истекла важност, будући да у року важења Одобрења није предат захтјев за издавање Грађевинске дозволе, а све услијед неиспуњавања обавеза одабраног Извођача за изградњу ХЕ Врандук.

ЈП Електропривреда БиХ д.д. Сарајево (ЕПБиХ) се обратила 06.11.2019. године Федералном министарству просторног уређења (ФМПУ) са захтјевом за издавање урбанистичке сагласности за изградњу ХЕ Врандук.

Федерално министарству просторног уређења је 05.06.2020. године, донијело Рјешење о одбијању захтјева, број: УПИ/03-23-2-343/19. Предметно Рјешење ФМПУ је коначно и против њега није допуштена жалба, али се може покренути управни спор код Кантоналног суда у Сарајеву.

Сходно томе, ЕПБиХ је покренула управни спор подношењем Тужбе против Рјешења Федералног министарства просторног уређења, број: УПИ/03-23-2-343/19 од 05.06.2020. године, с циљем поништења донесеног Рјешења.

У поступку исходовања новог рјешења о урбанистичкој сагласности, ФМПУ је одбило Захтјев инвеститора за издавање урбанистичке сагласности, занемарујући чињеницу да је већ једанпут издато ријешење о урбанистичкој сагласности за ХЕ Врандук, а ослањајући се на негативно мишљење Комисија за очување националних споменика БиХ. Комисија је мишљења да планирани предмет изградње није усаглашен са мјерама заштите, прописаним Одлуком о проглашењу „Градитељске цјелине – Стари град Врандук у Врандуку, опћина Зеница” националним спомеником Босне и Херцеговине.

Исти проблем превазиђен је низом споразума на основу стручног мишљења Завода за заштиту споменика културе закључком Владе ФБиХ у претходном поступку 2011. године.

ЕПБиХ сматра да изнесено мишљење Комисије не смије довести до одбацивања Захтјева за издавање рјешења о урбанистичкој сагласности за изградњу Хидроелектране Врандук, чиме би била доведена у питање реализација / изградња, као и одредбе више одлука Владе Федерације Босне и Херцеговине:

-Одлука о проглашењу јавног интереса, приступању припреми изградње електроенергетских објеката, избору стратешких партнера и приступању додјели концесија, „Службене новине ФБиХ”, бр. 60/06,

- Одлука о проглашењу јавног интереса и приступању припреми и изградњи приоритетних електроенергетских објеката, Службене новине ФБиХ, број 8/10,
- Одлука о припреми и изградњи ХЕ Врандук 23 MW, на ријеци Босни, („Службене новине ФБиХ”), бр.13/10, 34/11,
- Одлука о давању сагласности за приступање поступку додјеле концесије за изградњу ХЕ Врандук 23 MW, на ријеци Босни, („Службене новине ФБиХ”), бр. 13/10, 34/11,
- Одлука о додјели концесије за изградњу ХЕ Врандук 19,62 MW, на ријеци Босни и утврђивању концесионе накнаде за ту концесију, („Службене новине ФБиХ”), бр. 62/11,
- Одлука о давању сагласности за закључење Уговора о концесији за ХЕ Врандук, („Службене новине ФБиХ”), бр. 7/12.

Одлукама је наглашено опредјељење владе ФБиХ ка одрживом развоју електроенергетског сектора, дугорочног осигурања електричне енергије, задовољавању властитих потреба, покривања будућег дефицита електричне енергије који ће настати услед изласка из погона старих постојећих термоблокова и ЕУ стандарда заштите околиша амањења емисија и повећања удјела производње и потрошње из обновљивих извора.

У датим околностима, ЕПБиХ ће сагледати вријеме реализације Пројекта, те иницирати одговарајући Анекс на Уговор о Концесији који би обухватио период потребан за реализацију пројекта ХЕ Врандук кроз нови поступак набавке као и погон пројекта ХЕ Врандук у концесионом периоду од 30 година.

3.3.2. „ХЕ ЈАЊИЋИ”

Након обиласка концесионара и сачињеног Записника о праћењу – надзору извршења Уговора о концесији ХЕ Јањићи, а обзиром да ЈП Електропривреда БиХ д.д. Сарајево дуго није имала никаквих активности на локацијама за ХЕ Јањићи затражено је да Концесионар достави детаљан извјештај о статусу концесионог пројекта. ЈП Електропривреда БиХ је дана 01.02.2021. године доставила Извјештај, бр: 07-3441/2021. Садржај Извјештаја је у наставку:

Локација

Објекти будуће „ХЕ Јањићи” пројектовани су на потезу ријеке Босне између ушћа ријеке Лашве у ријеку Босну и насеља Јањићи, на територији градског подручја Зеница. Техничко рјечење приказано кроз Идејни пројекат урађено је на основу претходне техничке и друге документације, расположивих подлога (геолошких, хидролошких, геодетских) проведених истраживања, контурних услова и ограничења.

Основне техничке карактеристике ХЕ Јањићи према Идејном пројекту из 2016. године

ХЕ Јањићи је проточни тип постројења (у односу на режим рада) и прибрански тип (у односу на положај стројаре). Процијењена инвестиција 109.786.181,31 КМ.

Инвестиционе одлуке

Инвестициона одлука	Датум доношења	Рок реализације	Инвестициона вриједност (КМ)	
НО -30991/10-47/2	30.12.2010.	30.06.2012.	1.401.731,00	
	Активност		Вриједност	Реализација
1.	Студија изводљивости ХЕ Јањићи		1.123.623,17	реализовано
2.	Геолошко геотехничка истраживања		228.362,50	реализовано
3.	Остало		38.225,45	реализовано
	3.1. набавка геолошких планова		855,00	реализовано
	3.2. ревизија пројекта истражних радова		5.980,00	реализовано
	3.3. надзор над извођењем геолошких радова		2.036,80	реализовано
	3.4. постављање аутоматске хидролошке станице		5.925,00	реализовано
	3.5. водомјерне летве		4.155,00	реализовано
	3.6. административни трошкови		28.000,31	реализовано
	УКУПНО		1.398.946,78	реализовано
Инвестициона одлука	Датум доношења	Рок реализације	Инвестициона вриједност (КМ)	
НО -35941/12-20/5	26.12.2012.	31.12.2016.	2.000.000,00	
	Активност		Вриједност	Реализација
1.	Израда идејног пројекта		465.350,00	реализовано
2.	Ревизија Идејног пројекта		125.000,00	реализовано
3.	Студија нултог стања и Студија о процјени утицаја на околиш		386.459,53	реализовано
4.	Елаборат о експропријацији		19.800,00	реализовано
5.	Трошкови по кредиту		946.947,72	реализовано
6.	Остало		47.079,95	реализовано
	УКУПНО		1.990.637,20	реализовано
Инвестициона одлука	Датум доношења	Рок реализације	Инвестициона вриједност (КМ)	
НО -12083/14-37/9	24.4.2014.	30.06.2014.	1.572.096,00	
	Активност		Вриједност	Реализација
1.	Уплата концесионе наканде		1.572.096,00	реализовано
	УКУПНО		1.572.096,00	реализовано
Инвестициона одлука	Датум	Рок	Инвестициона вриједност	

		доношења	реализације	(KM)	
НО -35702/20-37/5.2.		17.12.2020.	31.12.2021.	1.250.000,00	
	Активност			Вриједност	Реализација
1.	Финансирање програма пријатељског окружења			1.250.000,00	
	УКУПНО			1.250.000,00	

Укупно за одлуке предрачунске вриједности	6.223.827,00	KM
Укупно реализовано	4.911.424,30	KM

Реализоване активности

- Студија изводљивости ХЕ Јањићи са истражним радовима
- Уговор о концесији за изградњу ХЕ Јањићи
- Идејни пројекат ХЕ Јањићи, ревизија Идејног пројекта ХЕ Јањићи
- Уговор о кредиту у вриједности од 30 милиона ЕУР за изградњу ХЕ Јањићи, са KfW Банком
- Елаборат о експропријацији на локалитету ХЕ Јањићи
- Прибављена правоснажна околинска дозвола
- У поновљеном поступку прибављена Претходна водна сагласност
- Исходовано начелно одобрење за грађење сложене грађевине ХЕ Јањићи
- Елаборат техничког рјешења прикључка ХЕ Јањићи на пријеносну мрежу на основу чега су добијени услови за прикључак.

Активности у току

- Припрема тендера за избор консултаната, пројектанта и ревидента Главног пројекта према процедурама кредитора KfW;
- Припрема инвестиционе одлуке и именовање тима за провођење поступка рјешавања имовинско-правних односа.

План за наредни период

- Провођење поступка рјешавања имовинско-правних односа;
- Објава тендера, евалуација понуда и избор консултаната, пројектанта и ревидента Главног пројекта према процедурама кредитора KfW;
- Прачење уговора за израду Главног пројекта;
- Објава тендера, евалуација понуда и извор испоручиоца опреме, извођача радова, надзора у складу са одлуком о начину реализације пројекта;

Ризици

Градско вијеће Града Зеница, већином гласова вијећника, на 2. сједници одржаној 28.12.2020. године, утврдило јавни интерес за изградњу ХЕ Јањићи на ријеци Босни у циљу провођења потпуне експропријације некретнина за потребе изградње, и то 41 мјесец од подношења Приједлога за утврђивање јавног интереса. За провођење поступка експропријације неопходно је доношење Инвестиционе одлуке од стране Надзорног одбора Друштва.

Одлука о утврђењу јавног интереса за изградњу ХЕ Јањићи на ријеци Босни у циљу провођења потпуне експропријације некретнине за потребе, изградњом Градског вијећа Града Зенице, подлијеже овјери правоснажности, почетком фебруара мјесеца 2021. године, након чега слиједи примјена Одлуке.

Ризик за провођење планираног поступка рјешавања имовинско-правних односа на некретнинама које ће захватити објекти ХЕ Јањићи представља исказано противљење изградњи ХЕ Јањићи локалног становништва предвођеног представницима мјесних заједница уз подршку невладиних организација. Информација о активностима на припреми изградње ХЕ Јањићи и актуелној ситуацији упућена је Влади ФБиХ, те затражен став по истом.

У датим околностима, ЕПБиХ ће сагледати вријеме реализације Пројекта, те иницирати одговарајуће Анексе на Уговор о Концесији који би обухватио период потребан за реализацију пројекта припреме и изградње ХЕ Јањићи као и погон ХЕ Јањићи у концесионом периоду од 30 година.

3.3.3. „Бања Илиџа” д.о.о. Сански Мост

Овим уговором Давалац концесије даје, а Корисник концесије преузима концесију за експлоатацију извора термалне воде бање „Санска Илиџа” у Санском Мосту.

Уговор о концесији, број: 01-02-2906/11 од 02.10.2001. године, закључен између „Ервинг СМ д.о.о.” Сански Мост као концесионара и Федералног министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства као концесора,

-Анекс 1. Уговора, број: 01-02-2906-1/11, од 17.07.2012. године

-Уговор о пријеносу концесије за експлоатацију извора термалне воде бање „Санска Илиџа”, број: 01-02-2906-2/12, од 10.06.2013. године

- Анекс 2. Уговора о концесији, број: 07-1-25/2-709-6/17 од 14.03.2019. године
Уговор о концесији потписан са роком важења до 24.11.2021. године.

Напомена: на 310. сједници владе ФБиХ одржаној дана 07.04.2022. године донијета је Одлука којом се даје сагласност Федералном министарству пољопривреде, водопривреде и шумарства за потписивање Анекса 3. Уговора о концесији за експлоатацију извора термалне воде Бање „Санска Илиџа” у Санском мосту, којим се уговор о концесији продужава за 10 година.

Дана 16.06.2021. године извршен је увид у рад наведеног концесионара и извршења уговорних обавеза.

Основица за утврђивање годишње (текуће) концесионе накнаде за експлоатацију термалне воде износи 2,22% од укупног годишњег прихода оствареног од обављања концесионе дјелатности (приход остварен експлоатацијом термалне воде) исказан у главној књизи и помоћним књигама, као и подаци утврђени надзором и провјером рада корисника концесије. Висина оствареног прихода од обављања концесионе дјелатности треба бити потврђена у годишњем извјештају о ревизији финансијских извјештаја независног ревизора ангажованог од стране корисника концесије.

Концесиона накнада за 2021. годину није уплаћена.

Здравствено рекреациони центар је стављен у функцију, ради са објектима прве и друге фазе.

Концесионар испуњава уговором утврђене обавезе мјере заштите здравља људи, заштите околине и имовине других лица, те врши редовну контролу хигијенске исправности термалне воде, у складу са вежећим прописима, као и контролу стања изворишта објекта, уређаја и опреме у складу са вежећим прописима.

3.3.4. „ЦИПРЕХ” д.о.о. Велика Кладуша

Овим уговором Давалац концесије даје, а Корисник преузима право на концесију за експлоатацију извора термалне воде са бунара Ш – 1 „Шуматац”, у мјесту Доњи Пурићи, опћина Велика Кладуша.

Уговор о концесији, број: 01-02-184/02 од 22.03.2002. године, за експлоатацију извора термалне воде са бунара Ш-1 Шуматац, Доњи Пурићи, Велика Кладуша, закључен између „ЦИПРЕХ” д.о.о. Велика Кладуша као концесионара и Федералног министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства као концесора.

- Анекс 1. Уговора о концесији, број: 05-25-39/07 од 15.03.2007. године,

- Анекс 2. Уговора о концесији број: 01-02-184-1/11,

- Анекс 3. Уговора о концесији, број: 07-1-25/4-1296-10/19 ЕК од 05.05.2020. год.

Уговор о концесији потписан са роком трајања од 30 година.

Дана 16.06.2021 године извршен је увид у рад наведеног концесионара и извршења уговорних обавеза.

Укупна одобрена колчина црпљења воде је 0,1 л/с. Концесионар не црпи одобрене количине воде, јер није ставио у функцију објекат пунионице. По Анексу 3. Уговора о концесији за експлоатацију извора воде, са бунара Ш-1 „Шуматац” корисник концесије је дужан да стави у функцију објекат пунионице у року од 12 мјесеци од дана ступања на снагу Анекса 3., а што ће бити предмет провјере при сљедећој контроли.

Корисник концесије је био дужан на име гаранције стављања у погон објекта пунионице уплатити износ од 1,5% од вриједности укупне инвестиције изградње тих објеката исказане у Иновираној Студији економској оправданости, а што износи 2.331,00КМ, у року од 30 дана од дана потписивања Анекса 3. у буџет Федерације БиХ. Уплата извршена 13.07.2021. године. Концесиона накнада за 2021. годину није уплаћена.

Уговором су предвиђене обавезе концесионара да предузима мјера заштите живота здравља животиња и људи, заштите околине и имовине других лица, те вршити редовну контроли хигијенске исправности термалне воде, у складу са важећим прописима, као и контролу стања изворишта објекта, уређаја и опреме у складу са важећим прописима, а што се уредно и врши.

3.3.5. „ОАЗА” д.о.о. Тешањ

Овим уговором Давалац концесије даје а Корисник преузима право концесије за црпљење минералне воде на локалитету Црни врх, извориште Кисељак, опћина Тешањ.

Уговор о концесији, број: 07-25-630/99, од 26.02.1999. године, закључен између „ОАЗА” Тешањ - као концесионара и Федералног министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства, као концесора.

- Анекс 1. Уговора о концесији, број: 01-25-2367/12 од 28.11.2012. године

- Анекс 2. Уговора о концесији, број: 01-25-2367-1/12 од 11.03.2015. године

- Анекс 3. Уговора о концесији, број: 07-25-01/4-330-7/18 од 13.07.2018. године

- Анекс 4. Уговора о концесији, број: 07-25-01/4-1925-6/18 од 08.01.2019. године

Уговор о концесији потписан са роком трајања од 30 година.

Дана 29.07.2021. године извршене је провјера и надзор рада концесионара од стране представника Комисије за концесије Федерације и утврђено је да Концесионар испуњава у цјелости одредбе потписаног уговора.

Одобрена количина црпљења воде је 0,33 л/с.

Концесиона накнада за 2021. годину уплаћена у износу од 54.578,95 КМ

Годишњи хонорар Комисији за концесије је плаћен у износу од 2.000,00 КМ.

Концесионар испуњава одредбе Уговора којим се утврђене обавезе предузимање мјера заштите живота и здравља људи, заштите околине и имовине других. Редовно се проводе контроле хигијенске исправности воде, контролу стања експлоатационе бушотине и контролу осталих уређаја и објеката.

3.3.6. ЈКП „ВИК Зеница” д.о.о. Зеница

Овим уговором Давалац концесије даје, а Корисник концесије преузима право на коришћење воде са изворишта Крушчица, Бабина ријека, Стрмешњак и Клопче за јавно снабдјевање водом Зенице и Витеза.

Уговор о концесији, број: 01-02-473/02 од 28.08.2002. године за кориштење воде са изворишта Крушчица, Бабина ријека, Стрмешњак и Клопче за јавно снабдјевање водом Зенице и Витеза је закључен између ЈКП „Водовод и канализација” доо Зеница као концесионара и Федералног министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства као концесора.

Анекс 1. Уговора о концесији између концесора и концесионара од 2013.године.

Концесија за захватање воде се даје на вријеме од 40 година.

Дана 14.12.2021. године извршена је провјера и надзор рада концесионара од стране представника Комисије за концесије Федерације БиХ и утврђено је следеће:

Укупна одобрена количина црпљења воде је 735 л/с (укупно за сва четири изворишта), а концесионар не црпи количине у складу са наведеним чланом.

Корисник концесије је дужан са изворишта Крушчица за потребе јавног снабдијевања водом опћини Витез редовно испоручавати воду у количини не мањој од 23 % од 520 л/с, то јест 120 л/с, а што уредно испуњава.

Корисник концесије дужан је на изворишту „Крушчица” и на њеној станици у Витезу да врши одржавање уређаја (водомјера) за мјерење количина захваћене воде, као и воде која се усмјерава у транспортне цјевоводе до дистрибутивних резервоара водовода Зеница и водовода Витез, као што је и извршено.

Концесиона накнада у 2021. години уплаћена у износу од 29.891,32 КМ.

Уговором су утврђене обавезе предузимање мјера заштите живота и здравља људи, заштите околине и имовине других, те друге мјере заштите као што су: контрола хигијенске исправности воде, контрола стања изворишта и контрола осталих уређаја и објеката.

3.3.7. ЈП РВ „Плава вода” д.о.о. Травник

Овим уговором Давалац концесије даје, а Корисник концесије преузима право на коришћење воде изворишта „Плава вода” у Травнику за јавно снабдијевање водом опћина Травник, Нови Травник, Витез, Бусовача и Зеница.

Уговор о концесији је закључен између ЈП Регионалн и водовод „Плава вода” Травник као концесионара и Федералног министарства пољопривреде,

водoprивреде и шумарства, као концесора, број: 01-02-1234/00 од 30.06.2000. године).

- Анекс I Уговора о концесији, број: 05-25/6-209-30/11 од 14.12.2011. године

- Анекс II Уговора о концесији, број: 07-1-25/3-10-5/14 од 15.05.2014. године.

- Анекс III Уговора о концесији, број: 07-1-25/4-1164/18, од 19.01.2019. године.

Уговор о концесији потписан са роком трајања од 30 година.

Дана 29.12.2021. године са почетком у 10:00 сати, од стране Комисије за концесије Федерације БиХ, је обављена контрола извршења Уговора о концесији за кориштење воде изворишта „Плава вода” у Травнику, за јавно снабдијевање водом Опћина Травник, Нови Травник, Витез, Бусовача и Града Зенице.

Из прегледа и сагледавања достигнутог степена радова слиједи кратак пресјек тренутне реализације овог концесионог Пројекта. Што се тиће кредитних средстава за реализацију пројекта Плава вода, а која се требају добити од стране Еуропске банке за обнову и развој (ЕБРД) у вриједности од 11 милиона Евра и Развојне банке Вијећа Еуропе (ЦЕБ) у вриједности од 11 милиона Евра, ситуација је сљедећа:

ЕБРД кредит

Набавка надзора над радовима је приведена крају, те је 25.07.2021. године ЈП РВ „Плава вода” одржало састанак са изабраном консултантском фирмом Ипса институт – Институт ИГХ. Међутим, банка ЕБРД је Уговором о зајму прописала услове који кажу да за повлаћење Уговором кредитних средстава требају бити испуњене још двије ставке, а то су:

1) Пројектни ентитет (ЈП РВ „Плава вода” д.о.о Травник) ће банци доставити извјештај о provedби акционог плана пресељења (након provedеног поступка експлоатације)

2) Пројектни ентитет (ЈП РВ „Плава вода” д.о.о Травник) ће Банци доставити копију Уговора као доказ мобилизације квалификованих консултаната с релевантном стручношћу како би помогли у provedби пројекта и вршили надзор над радовима. Сходно томе, уговор са надзором ће бити ефективан тек након provedеног поступка експропријације.

ЦЕБ кредит

Низ уговора између Државе БиХ, Федералног министарства финансија, СБК, ЗДК, Опћина Травник, Нови Травник, Бусовача и Града Зенице, а који су били услов за ефективност кредитних средстава банке ЦЕБ су усаглашени и потписани. Узорак Спесимена овлаштених особа за повлаћење средстава кредита припремљен је и прихваћен од стране банке ЦЕБ, што је у коначници довело до испуњења свих услова, те је банка ЦЕБ службено прогласила ефективност кредита дана 18.10.2021. године. Потом је, јавно предузеће ЈП РВ „Плава вода” покренуло процедуру повлачења прве транше ФМФ-у дана 19.10.2021. године. Након даљњих стандардних процедура на релацији ФМФ – Министарство трезора БиХ – ЦЕБ, ЈП РВ „Плава вода” је информирано да ће прва траша ЦЕБ кредита доспјети почетком јануара 2022. године. Овим се отвара простор за покретање поступка експропријације, тако да је ЈП РВ „Плава вода” 29.12.2021. године објавило Јавни оглас за споразумно прибављање некретнина у дневним новинама и огласним таблама опћина.

Сида грант средства

Раније је потписан и ратифициран Уговор о гранту (Пројекат регионални водовод Плава вода) између БиХ и ЕБРД, који се односи на инвестициони грант (2 милиона еура) из програма Сида-ЕБРД II програм за комунални околиш и климу, као и Супсидијарни уговор о гранту између БиХ и Федерације БиХ и Подговори о гранту између Федерације БиХ и опћина: Травник, Нови Травник, Бусоваћа, Град Зеница. Напосљетку је од стране Министра правде БиХ донесено Правно мишљење након чега је ЕБРД потврдио ефективност Сида гранта 12.10.2021. године.

За други дио Сида гранта у износу од 500.000 Евра а који ће служити за финансирање консултантских услуга, потписан је Уговор о гранту ЕБРД и ЈП РВ „Плава вода” 14.10.2021. године.

Набавка консултантских услуга је приведена крају, те је 20.12.2021. године одржан састанак са одабраним конзорцијем фирми Сеуреца – Енова – ППГ – Завод за пољопривреду. Потписивање уговора се планирало у другој половини јануара 2022. године.

Сида грант средства у износу од 2,5 милиона Евра ће служити за финансијско и оперативно јачање ЈКП-ова и обнову постојећу водоводне мреже.

Надаље, Концесионар је још једном подсетио комисију за концесије о најважнијим активностима које су се провеле по питању реализације пројекта „Плава вода”, а то су:

- Оквирни Споразум о зајму је потписан између БиХ и Развојне банке вијећа европе (ЦЕБ), дана 11.05.2018. године у Сарајеву и 16.05.2018. године у Паризу
- Ратификација Оквирног споразума о зајму за пројекат „Плава вода”, Службени гласник БиХ - Међународни уговори, бр. 17/18;
- Анекс III Уговора о концесији за кориштење воде изворишта „Плава вода” у Травнику за јавно снабдијевање водом Опћина Травник, Нови Травник, Витез, Бусовача и Зеница је потписан између ЈП РВ „Плава вода” д.о.о Травник као корисника концесије и Федералног министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства, као даваоца концесије дана 19.01.2019. године.
- Уговор о гранту (Пројекат регионални водовод „Плава вода”) је потписан између БиХ и ЕБРД, дана 20.11.2019. године, који се односи на инвестициони грант програма Сида ЕБРД ИИ програм за комунални околиш и климу;
- Одлука о прихваћању задужења ФБиХ по Оквирном споразуму зајму за Пројекат „Плава вода” („Службене новине ФБиХ”, бр. 57/20)
- Ратификација Уговора о гранту за пројекат „Плава вода” („Службене гласник БиХ - Међународни уговори”, бр. 9/20)
- Супсидијарни уговор о гранту између БиХ и ФБиХ је потписан дана 24.11.2020. године.
- Подговори о гранту између ФБиХ и опћина: Травник, Нови Травник, Бусовача, Витез, Град Зеница су потписани дана 27.11.2020. године.
- Одлука за утврђивање јавног интереса донешена на сједници владе ФБиХ дана 04.11.2021. године.

Тренутно је у припреми друга фаза тендера за набавку Извођача радова регионалног водовода „Плава вода”. Очекује се да ће у 2022. години процес

експропријације бити приведен крају, а потом и додјељен уговор за извођење радова за изградњу регионалног водовода „Плава вода” чиме би Пројекат добио пуни капацитет реализације.

У току је процес ажурирања документације потребне за добијање грађевинске дозволе и обнова околицне дозволе у складу са новим законом заштите околице.

4. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ КОНЦЕСИЈЕ

4.1. Додјела потенцијалних концесија у заједничкој надлежности државе БиХ и Федерације Босне и Херцеговине

Према закону о концесијама БиХ („Службени гласник БиХ”, бр. 32/02) у случају да се концесионо добро простире на ФБиХ и Републику Српску и то за осигурање инфраструктуре и услуга, експропријације привредних ресурса и објеката који служе њиховом искориштавању финансирању, пројектовању, изградњи и одржавању, Комисија за концесије дјелује у својству Заједничке комисије за концесије.

У том случају Заједничка комисија за концесије се према Закону о концесијама БиХ састоји од седам (7) чланова. Три члана су из Комисије за концесије БиХ а остали чланови су из Комисије за концесије ФБиХ, Републике Српске из комисије Брчко Дистрикта.

Тренутно су формиране три заједничке Комисије за концесије, на нивоу државе Босне и Херцеговине. У двије заједничке комисије укључени су и чланови Комисије за концесије Федерације БиХ, и то за ХЕ “НОВАКОВИЋИ” и ХЕ “ЗАПЕЧЕ” на ријеци Угар, која се у том дијелу хидроцентрала налази на линији два ентитета. У трећу заједничку комисију која је формирана на нивоу БиХ и односи се на ХЕ “БУК БИЈЕЛА” нису укључени чланови Комисије за концесије Федерације БиХ.

Обзиром да су се представници из Комисије за концесије Републике Српске одазвали само на прве двије сједнице и да у даљем раду нису хтјели учествовати, активности на ова два концесиона пројекта од стране заједничке комисије нису никада завршени, а Комисија није никада завршила свој рад нити је иста расформирана.

4.2. Додјела потенцијалних концесија у Федерацији Босне и Херцеговине

Влада Федерације БиХ је раније, а у вези концесионирања одређених пројеката донијела више одлука које још нису реализиране, те с тим у вези, а у нади њихове реализације, у овом дијелу Извјештаја обрађују се потенцијалне концесије.

4.2.1. ХЕ БЕГОВ ХАН укупне снаге 9,8 MW, у општини Жепче

Актом број: УП/И-05-17-549/18 од 25.09.2019. године, Федерално министарство енергије, рударства и индустрије (ФМЕРИ) је од Комисије за концесије Федерације БиХ затражило Одлуку о овлаштењу за преговоре о додјељивању концесије за Бегов Хан Привредном друштву „ДВОРАЦ ЕНЕРГИЈЕ” д.о.о. Кисељак у општини Жепче. Прије доношења наведене одлуке Комисија је уприличила састанак са представницима концесора - ФМЕРИ, концесионара и представника локалне

заједнице, општине Жепче, на коме је презентирани пројекат који је предмет концесије. На сједници Комисије дана 30.11.2019. године, донијета је Одлука број: 01-2- 49-2-90-14/18, којом се Федералном министарству енергије, рударства и индустрије даје овлаштење за преговоре са понуђачем ДВОРАЦ ЕНЕРГИЈЕ д.о.о. Кисељак за додјелу концесије на основу самоиницијативне понуде за објекат ХЕ БЕГОВ ХАН укупне снаге 9,8 MW, у општини Жепче.

Комисија за концесије Федерације БиХ је сматрала да нема сметњи за давање одобрења за преговоре и да Концесор – Федерално министарство енергије, рударства и индустрије може покренути поступак преговарања са понуђачем. Федерално министарство енергије, рударства и индустрије актом број УП/И -05-17-549/18 од 23.07.2020. године доставило је Завршни записник о преговорима са ДВОРАЦ ЕНЕРГИЈА д.о.о Кисељак. На основу члана 38. Правила о поступку додјеле концесија, Комисија за концесије је у обавези да уради анализу и провјеру елемената из записника и документације у вези преговарања по самоиницијативној понуди и након тога давања приједлога Влади Федерацији Босне и Херцеговине за додјелу концесије самоиницијативном понуђачу или провођење поступка јавног позивања прописаног Законом.

4.2.2. Изградња Хидроелектрана ХЕ Главатичево, 3x9,5 MW, ХЕ Бјелимићи, 2x50 MW и ПХЕ Бјелимићи 2x300 MW – све на горњем току ријеке Неретве

Влада БиХ је на својој сједници донијела Одлуку број: 553/06, којом је прогласила јавни интерес, приступању припреми изградње електроенергетских објеката, избору стратешких партнера и приступању додјели концесија, (Одлука објављена у Службеним новинама ФБиХ бр. 60/06 од 11.10.2006. године). У том документу Влада БиХ утврђује да постоји јавни интерес за изградњу Хидроелектрана. Влада ФБиХ обавезала се да ће приступити додјели концесије за изградњу Хидроелектрана на основу самоиницијативне понуде ИНТРАДЕ ЕНЕРГИЈА д.о.о. Сарајево, а у складу са чланом 28. Закона о концесијама.

Обзиром да су преговори са концесионаром Интраде енергија доо Сарајево прекинути, влада ФБиХ је на својој 277. Сједници одржаној 19.08.2021. године донијела Одлуку о измјенама и допуни Одлуке о проглашењу јавног интереса, приступању припреми изградње електроенергетских објеката, избору стратешких партнера и приступању додјели концесија, а којом Одлуком се приступа додјели концесије путем самоиницијативне понуде за изградњу, по основу самоиницијативне понуде ЈП Електропривреда БиХ д.д. – Сарајево.

Влада ФБиХ је овластила Федерално министарство за енергију, рударство и индустрију (у даљњем тексту „Министарство“) да као концесионар припреми оквир за преговоре са понуђачем и за поступак додјеле концесије за Хидроелектране, а прије почетка преговора Министарство мора добити мишљење Комисије за концесије.

4.2.3. Црпна хидроелектрана (ЦХЕ) „Врило“

Влада ФБиХ је донијела Одлуку о проглашењу јавног интереса, приступању припреми изградње електроенергетских објеката, избору стратешких партнера и приступању додјели концесија, В број 553/2006 од 28.09.2006. године („Службене новине ФБиХ“ бр. 60/06) и Одлуку о проглашењу јавног интереса, приступању

припреми и изградњи приоритетних електроенергетских објеката у ФБиХ В. број: 98/2010 од 15.02.2010. године („Службене новине ФБиХ, бр. 08/10), прогласила јавни интерес за изградњу електроенергетских објеката у ФБиХ.

Парламент ФБиХ донио је Одлуку о прихватању задужења по споразуму о зајму и пројекту између Kreditanstalt fur Wiederaufbau (KfW), Босне и Херцеговине, ФБиХ, и Јавног предузећа „Електропривреда Хрватске Заједнице Херцег – Босне” д.д. Мостар, број: 01-02-02-327/14, од 16.06.2014. године („Службене новине ФБиХ, бр. 51/14) у износу од 100 милиона ЕВР-а за изградњу црпне Хидроелектране Врило.

У тачки VIII одлуке о проглашењу јавног интереса, приступању припреми и изградњи приоритетних електроенергетских објеката у ФБиХ, В. број 98/2010 године од 15.02.2010. године („Службене новине ФБиХ, бр. 08/10), утврђено: „за објекте из тачке III, IV, V, VI ове Одлуке, а који обавези подлијежу обавези додјеле концесије, приступит ће се поступку додјели исте, у складу са важећим законима о концесијама, носиоцима активности из тачке III, IV, V, VI, VII ове Одлуке.

Тачком I Одлуке о припреми и изградњи ЦХЕ „Врило” („Службене новине ФБиХ, бр. 17/10), утврђена обавеза Јавном предузећу електропривреда ХЗ ХБ д.д. Мостар (у даљем тексту: ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ”) да у својству носиоца активности припреме и реализације изградње електроенергетског објекта: ЦХЕ „Врило” 52MW, настави и интензивира активности на припреми и изградњи ЦХЕ „Врило” на ријеци Шуици, Дувањско Поље, укључујући и активности прибављању концесије.

Тачком V Одлуке о припреми и изградњи ЦХЕ „Врило” („Службене новине ФБиХ, бр. 17/10), дефинирано је да ће, у складу са законом о концесијама, Влада ФБиХ, на основу претходне сагласности вијећа Опћине Томиславград донијети посебну одлуку о приступању о поступку додјеле концесије за изградњу ЦХЕ „Врило”.

Након окончаних преговора, анализе и провјере елемената из Завршног записника број: УП/И-05-17-48/17 од 07.05.2021. године Комисија за концесије је на састанку одржаном 07.07.2021. године за ЦХЕ Врило 66 MW на ријеци Шуици утврдила слиједеће:

- да преговори између Федералног министарства енергије, рударства и индустрије и привредног друштва ЈП ЕП ХЗ-ХБ д.д. Мостар нису успјели. У складу са свим проведеним активностима на састанцима преговарачких тимова, Комисије Концесора и Концесионара за вођење преговора се нису усагласиле у вези основних дијелова Уговора као и низа других отворених питања која нису усаглашена а што је детаљно описано у записницима с одржаних састанака и писаној преписци између странака у поступку. На тај начин привредно друштво ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ” д.д. Мостар је одустало од градње ЦХЕ Врило и враћен је зајам Kreditanstalt fur Wiederaufbau (KfW) у износу од 100 милиона ЕВР-а за изградњу црпне Хидроелектране Врило.

- Констатовано је да не постоје формално правни предуслови за додјелу концесије по предмету самоиницијативне понуде за додјелу концесије за изградњу и кориштење хидроенергетског објекта ЦХЕ Врило укупне снаге 66 MW, у Опћини Томиславград.

4.2.4. ХЕ „Мостарско Блато“ Мостар

ХЕ „Мостарско блато“ је изграђена и стављена у функцију али без дозволе за рад коју издаје Регулаторна комисија за енергију Федерације БиХ (ФЕРК). Дозвола се није могла издати јер не постоји уговор о концесији.

Влада Федерације БиХ је на приједлог Федералног министарства енергије, рударства и индустрије, на својој 71. сједници одржаној 10.01.2013. године донијела Одлуку о проглашењу јавног интереса и давању сугласности за приступање поступку додјеле концесије за ХЕ „Мостарско блато“ 60 MW на ријеци Лиштици („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 5/13), којом се Комисија за концесије Федерације БиХ и Федерално министарство енергије, рударства и индустрије задужују за реализацију овог концесионог пројекта. Такођер, овом Одлуком овлаштено је Федерално министарство енергије, рударства и индустрије да у својству концесора води преговоре и поступак додјеле концесије са ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар.

Федерално министарство енергије, рударства и индустрије (ФМЕРИ) је (актом број: 05-1-73406/12-1 од 28.02.2013.), упутило захтјев Комисији за одобрење преговора са самоиницијативним понуђачем, која је након разматрања исти вратила на допуну тражећи да се у смислу члана 9. Закона о концесијама именују два промјенљива члана Комисије са листе Градског вијећа Мостара, јер је, у смислу члана 5. Закона, за додјелу концесије која се у цијелости или претежно налази на подручју једне опћине или се посљедице додјеле концесије односе претежно на ту опћину, за доношење одлуке о приступању додјеле концесије потребна сугласност опћинског вијећа локалне заједнице. Овом приликом Комисија је дала примједбе и сугестије на Оквир за преговоре са самоиницијативним понуђачем ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар сачињен од стране Министарства. Министарство је сачинило нови Оквир за преговоре у складу са даним примједбама и сугестијама, али ни до данас нису именовани промјенљиви чланови Комисије. Наиме промјенљиве чланове Комисије именује Федерални министар са листе коју сачињава градско вијеће, али та листа још увијек није сачињена.

4.2.5. Хидроелектрана „Кованићи“ на ријеци Босни

Хидроелектрана „Кованићи“ на ријеци Босни је у стратешком одређењу ФБиХ да преко ЈП „Електропривреда БиХ“ д.д. Сарајево, реализује овај концесиони пројекат. Припрема Студије економске оправданости је у току и ово је једна потенцијална концесија.

Федерално министарство околиша и туризма је у складу са чланом 40. и чланом 70. Закона о заштити околиша („Службене новине ФБиХ“, бр. 15/21) на својој интернет страници дана 12.04.2022. године ставило на увид Захтјев за претходну процјену утјецаја на околиш за Пројекат изградње ХЕ Кованићи, на ријеци Босни, 25 км низводно од града Зеница, инвеститора Јавно предузеће Електропривреда Босне и Херцеговине д.д., Сарајево. Обрађивач захтјева је консултантска кућа Центар за економски, технолошки и околишки развој ЦЕТЕОР д.о.о., Сарајево. Примједбе, сугестије и мишљења на Захтјев за претходну процјену могу се доставити на адресу Федералног министарства околиша и туризма у писаном облику у року од 30 дана од дана објаве на страници.

У потенцијалне концесионе пројекте могло би се сврстати и низ других субјеката, али Комисија за концесије нема овлаштења да идентификује нити да предлаже влади ФБиХ покретање поступка додјеле концесије, а овлаштени органи, Федерална министарства то не чине и поред сталног инсистирања од стране Комисије.

5. ОДЛУКЕ, ОДГОВОРИ И СТРУЧНА МИШЉЕЊА КОМИСИЈЕ ПО РАЗНИМ ПИТАЊИМА

5.1. Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства обратило се Комисији за концесије Федерације БиХ, на тражење мишљења, у вези иницијативе за рјешавање питања накнада за постојеће објекте за производњу електричне енергије. Иницијативу поднијела ЈП Електропривреда БиХ.

Влада Федерације БиХ је донијела Закључак В. број: 694/2020 од 21.05.2020. године на својој 223. Сједници, гдје је тачком 3. истог задужила Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства задужено да утврди листу правних субјеката који користе воду са подручја Федерације БиХ за и у производњи електричне енергије у хидроелектранама и термоелектранама и обавијести их о обавези подношења приједлога за додјелу концесије, ради поступања Владе Федерације БиХ у складу са чланом 6. став 1. тач 2. и 4. Закона о концесијама Федерације БиХ.

Сходно напријед наведеном, Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства се актом број: 07-2-21/4-913/20 од 22.06.2020. године обратило "Електропривреди БиХ" д.д. Сарајево са упутом да поступи у складу са горе наведеним Закључком Владе Федерације БиХ, Законом о концесијама, Правилима о поступку додјеле концесије ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 68/06) и поднесу приједлог за додјелу концесије за хидроелектране која послује у склопу предузећа.

Након разматрања предмета, Комисије за концесије ФБиХ је дало своје мишљење, број: 01-2-45-30-2/21, од 27.04.2021. године, Федералном министарству пољопривреде, водопривреде и шумарства.

Наиме, на основу дефиниције "концесије" из члана 4. Закона о концесији Федерације БиХ, као и на основу члана 3. Закона у коме су одређени предмети концесије, став 2. дефинише да "кориштење водотока и других вода" се врши на основу склопљеног Уговора о концесији. Из наведеног слиједи да сви привредни субјекти који користе воду, као природно богатство, добро у опћој употреби ради обављања привредних дјелатности постају потенцијални концесионари и дужни су од концесора изховати концесију за кориштење вода. Предмет концесије према ставу 2. члана 3. Закона о концесијама јесте: "кориштење водотока и других вода", а дефиниција "кориштење вода" је садржана у члану 44. Закону о водама ("Службене новине Федерације БиХ" бр. 70/06). У ставу 1. тог члана се наводи да је кориштење воде између осталог и кориштење водних снага за производњу електричне енергије као и за техничке потребе.

Из наведеног слиједи констатација да су сви правни субјекти који при обављања привредних дјелатности користе водоток и друге воде, граде хидроенергетске

објекте, изграђују и користе, или користе хидроакумулације дужни су исходovati концесију и сачинити концесиони уговор са концесором.

Предузећа која у обављању своје дјелатности користе воду, као природно богатство и са којима је био проведен поступак додјеле концесије прије ступања на снагу важећег Закона о концесијама, су могла закључити уговор о концесији без провођења поступка прописаног наведеним законом, али само на период од 5 (пет) година (члан 37. и 38. Закона о концесијама Федерација БиХ). Међутим ни један такав захтјев од постојећих предузећа у Федерацији БиХ није упућен државном органу (концесору нити влади).

На основу члана 6. Закона влада Федерација БиХ одлучује о додјели концесије за:
-кориштење водотока и других вода на простору или од интереса два или више кантона

-изградњу хидроенергетских објеката снаге преко 5 MW, и

-изградњу и кориштење хидроакумулација на простору или од интереса за два или више кантона.

Закон познаје два поступка додјеле концесије и то:

-тендерски поступак и

-самоиницијативна понуда

Тендерски поступак се у овом случају не може примјенити јер су постројења у којима се врши кориштење воде већ изграђена и већ су у власништву појединих правних лица. Зато остаје друга законска могућност за додјелу концесије путем самоиницијативне понуда.

Из горе наведеног, Комисија за концесије сматра да сви правни субјекти који користе воду са подручја Федерације БиХ за и у производњи електричне енергије у хидроелектранама и термоелектранама и желе да наставе користити воду дужни су поднијети приједлог за додјелу концесије и то путем самоиницијативне понуде надлежном министарству. Након тога, министарство процјењује да ли постоји јавни интерес за наставак кориштење воде као природног добра за обављање привредне дјелатности за сваки случај посебно.

Ако се ради о хидроенергетским објектима са снагом мањом од 5 MW, наведени правни субјекти подnose надлежном кантоналном министарству а остали надлежном федералном министарству.

Комисија за концесије Федерације БиХ не одређује нити одлучује о томе ко је концесор за одређену концесију, нити о томе чија је то надлежност. За концесије на нивоу кантона концесора одређује Влада кантона, а за оне на нивоу Федерације, Влада Федерације БиХ.

5.2. Министарство привреде ЗДК је упутило Комисији за концесије ФБиХ упит под називом: "Поступак додјеле концесије", а односи се на појашњење и упуте за спровођење активности по захтјеву за додјелу концесије по захтјеву Привредног друштва РМУ "БРЕЗА" д.о.о. Бреза, за експлоатацију мрког угља.

Уз наведени захтјев достављена је студија економске оправданости и додјеле концесије на експлоатационом пољу коју је урадило ЗД РМУ "БРЕЗА" д.о.о. Бреза у новембру, 2017 године.

Експлоатационо поље РМУ "БРЕЗА" д.о.о. Бреза, како је наведено у Студији, састоји се од седам поља, укупне површине 2559,45 ха.

Протеже се на три јединице локалне самоуправе, и то:

- Опћина Бреза (површина 2088,44 ха) и
- Град Високо (површина 298,89 ха) у ЗДК и
- Опћина Илијаш (површина 172,12 ха) у Кантону Сарајево

Министарство за привреду ЗДК је, сходно наведеном захтјеву, подузело активности које су прописане Законом о концесијама Зеничко-добојског кантона-Пречишћени текст ("Службене новине ЗДК" бр. 05/03). Привредно друштво РМУ "БРЕЗА" д.о.о. БРЕЗА је на састанку одржаном у Министарству за привреду ЗДК, дана 23.09.2021. године изразило жељу да добије концесију, за сада, само на подручју опћине Бреза зато што им потписани Уговор о концесији омогућава добијање одређених управних аката-рјешења која им условљавају даљњи рад.

Исто тако, на предметном састанку представници РМУ "БРЕЗА" д.о.о. БРЕЗА су упознали представнике Министарства са чињеницом да су преговорима са Министарством привреде Кантона Сарајево у сврху потписа концесионог уговора, али само за површину која се налази на подручју опћине Илијаш и да је Опћинско вијеће Илијаш донијело Одлуку о давању претходне сагласности за додјелу концесије РМУ "БРЕЗА" д.о.о. БРЕЗА за истраживање и експлоатацију минералне сировине угља на подручју Опћине Илијаш.

Обзиром да у досадашњем раду није било оваквих захтјева (експлоатационо поље се простире на подручју два кантона), те чињеницу да је члановима 5. и 8. Закона о концесијама ФБиХ прописано када ће се основати Специјална заједничка комисија за концесије, Министарство привреде ЗДК је тражило појашњења и упуте за спровођење активности по захтјеву за додјелу концесије РМУ "БРЕЗА" д.о.о. БРЕЗА за експлоатацију мрког угља.

Дана 01.10.2021. године, Комисија за концесије Федерације БиХ, је доставила своје мишљење, појашњење и упуте за спровођење активности по захтјеву за додјелу концесије РМУ "БРЕЗА" д.о.о. БРЕЗА за експлоатацију мрког угља.

У смислу додјеле концесије одредба члана 6. Закона о концесијама ФБиХ таксативно наводи подручје додјеле концесије односно предмете концесије о чијој додјели одлучује Влада Федерације БиХ. За оне предмете концесије који нису садржани, по Закону односно члану 6. овог закона, уредит ће се кантоналним законом. Дакле за додјеле концесија за предмете концесија које нису наведени у овом закону надлежни су кантони на чијем подручју се налази предмет концесије. У овом случају тај предмет концесије јесте угаљ, што не спада у надлежност Федерације БиХ. Комисија дјелује у својству Специјалне заједничке комисије за концесије, онда када настану спорови, а у вези са надлежношћу за додјелу концесија између Федерације и кантона (члан 5. став 3. закона о концесијама Ф БиХ). Такођер Комисија дјелује у својству Специјалне заједничке комисије за концесије онда када су у питању додјеле концесија које су у заједничкој надлежности Федерације и Кантона (члан 8. став 2. Закона о концесијама).

Према томе, пошто су нека од наведених експлоатационих поља у заједничкој надлежности два кантона, по мишљењу Комисије за концесије ФБиХ, поступак би требао бити на сљедећи начин:

1. У складу са важећим Закономима о концесијама ФБиХ, Зеничко-добојског кантона и другим важећим прописима треба покренути поступак додјеле концесије по самоиницијативном захтјеву РМУ "БРЕЗА" д.о.о. БРЕЗА.

2. Концесије за експлоатациона поља која се налазе на два кантона (Зеничко-добојски и Кантон Сарајево) треба да рјешава Специјална заједничка комисија састављена од чланова из ова два кантона (члан 8. став 2. Закона о концесијама)

3. Концесије за експлоатациона поља која се налазе на подручју општине Бреза и Високо су у надлежности Министарства за привреду Зеничко-добојског кантона.

5.3. Начелник општине Тешањ се обратио Комисији за концесије ФБиХ и Федералном Министарству пољопривреде, водопривреде и водопривреде и шумарства упитом: "Преиспитивање концесионог уговора произвођача минералне воде "ОАЗА" д.о.о. Тешањ".

Према актуелним прописима у ФБиХ, кантони су надлежни за уређење концесионих права за истраживање и црпљење минералних и природних вода за пиће. Сходно наведеном, накнада за концесију престављају изворни приход кантона, односно општина на којима се експлоатација врши. У овом случају, општина Тешањ остварује приходе по основу концесија за црпљење воде на нашем подручју од свих произвођача, осим од "ОАЗА" д.о.о. Тешањ.

У циљу прикупљања информација о статусу овог концесионог уговора и оствареним приходима по основу концесионе накнаде за "ОАЗА" д.о.о. Тешањ која се уплаћује по основу Одлуке о утврђивању концесионе накнаде за "ОАЗА" д.о.о. Тешањ, број: 1642/2017 од 07.12.2017. године, из општине Тешањ су тражили доставу сљедећих података и информација:

- преглед уплата концесионих накнада "ОАЗА" д.о.о. Тешањ, по годинама:
- преглед концесионих уговора који имају сличан статус као што га има "ОАЗА" д.о.о. Тешањ (минералне воде која се црпи без подршке локалне самоуправе)
- да ли је уговор о концесији за "ОАЗА" д.о.о. Тешањ у супротности са Закономима о концесијама ФБиХ због чињенице да је додјела концесионих уговора о експлоатацију минералних вода у надлежности кантона:
- у којој је у фази досадашњег новог закона о концесијама.

Комисија за концесије Федерације БиХ је доставила Одговор Начелнику општине Тешањ у коме се каже:

"Привредно друштво "ОАЗА" д.о.о. Тешањ је склопила основни уговор о концесији са Федералним Министарством пољопривреде, водопривреде и шумарства за црпљење минералне воде на локалитету Црни Врх извориште Кисељак, општина Тешањ.

Концесионар је првобитно био "ОАЗА" д.ј.л. Лепеница Тешањ, а власник је била Захида Бедак. Уговор о концесији између Министарства као концесора и "Оаза" Тешањ као концесионара је потписан 1999. године у складу са Законом о водама („Службене новине Федерације БиХ" бр.18/98). Ступањем на снагу Закона о концесијама ФБиХ, Закључком Владе Федерације БиХ В број: 137/2008 од 21.02.2008. године и Одлуком о утврђивању концесионе накнаде за кориштење минералне воде од стране „Оаза" д.о.о. Тешањ Владе Федерације БиХ В. број:710/11 од 05.07.2011. године, дана 28.11.2012. године потписан је Анекс 1.

Уговора о концесији којим се извршило усклађивање Уговора о концесији са одредбама Закона о концесији. Концесионо право на кориштење концесије за црпљење минералне воде утврђено је уговором којим сва стечена права и обавезе уговорних страна подлијежу облигационом односу.

На основу Уговора о концесији, у члану 11. стопа за плаћење накнаде за кориштење концесије по овом уговору износи:

1.0.8 КМ за 1 м³ искориштене минералне воде:

2.1% од износа добити Корисника концесије остварено по годишњем обрачуну Корисника концесије за претходну годину, почев од годишњег обрачуна Корисника концесије за 1999. годину а на основу члана 12. истог Уговора за годишњи износ накнаде концесије.

Сличан статус као што га има "ОАЗА" д.о.о. Тешањ имају и:

- "ЦИПРЕХ" д.о.о. Велика Кладуша

- "Бања Илиџа" д.о.о. Сански Мост

- ЈКП "ВИК" д.о.о. Зеница

Уговор о концесији са "ОАЗА" д.о.о. Тешањ је закључен на основу Уговора о концесији за црпљење минералне воде на локалитету Црни Врх извориште Кисељак, дана 26. фебруара 1999. године и траје 30 година. Према важећем Закону о концесијама ФБиХ нема промјене концесора док траје Уговор који је потписан.

6. ПОСРЕДОВАЊА И ОДГОВОРИ КОМИСИЈЕ ПО РАЗНИМ ПИТАЊИМА

У извјештајном периоду Комисија је дала одговоре на разна питања привредним друштвима, федералним и кантоналним министарствима, Влади Федерације, на делегатска питања, те питања постављена од стране новинарских и ТВ кућа, који се односе на примјену Закона о концесијама и подзаконских аката у вези концесија и то:

- Одговор на заступничко питање Санеле Кларић, заступнице у Представничком дому Парламента Федерације БиХ, у вези имплементације Закључка Представничког дома Парламента ФБиХ у питању потпуне забране изградње малих хидроцентрала,

- Одговор на заступничко питање Едите Мазих, заступнице у Представничком дому Парламента Федерације БиХ, у вези потпуне забране изградње малих хидроцентрала,

- Одговор на упит политичке странке ДНС Босански Петровац, у вези законитости Одлуке о давању сагласности влади УСК на расписивање Јавног позива за концесију,

- Одговор на упит Опћинске организације СДА Босански Петровац, у вези законитости Одлуке о давању сагласности влади УСК на расписивање Јавног позива за концесију,

- Одговор на заступничко питање Санеле Прашовић-Гаџо, заступнице у Представничком дому Парламента Федерације БиХ, у вези измјена закона о електричној енергији у ФБиХ и доставе Извјештаја о раду Комисије за концесије ФБиХ,

-Одговор на упит из фирме "Лагер" доо Посушје, у вези са потребом уговарања концесије за изградњу соларног парка,

-Одговор на упит Транспаренцу Интернационал у БиХ на информацију о Регистру уговора о концесијама.

7. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ЧЛАНА 37. ЗАКОНА О КОНЦЕСИЈАМА

Чланом 37. Закона о концесијама (пријелазне и завршне одредбе) је прописано да привредна друштва која у обављању своје дјелатности већ користе природна богатства, добра у опћој употреби или обављају своје дјелатности од опћег интереса, закључују уговор о концесији без провођења поступка прописаног Законом (тендерски поступак, самоиницијативна понуда), с тим да у року од три мјесеца од ступања на снагу Закона поднесу захтјев за закључење уговора. У том случају се уговор потписује на рок од пет година. Ова законска олакшица не примјењује се за концесионирање природних богатстава, добра у опћој употреби или обављање дјелатности од опћег интереса која су предмет реституције.

Комисија је од почетка свог рада инсистирала код ресорних министарстава да покрену активности у циљу примјене наведене законске могућности и о томе је обавјештен Парламент Федерације БиХ, кроз годишње извјештаје о раду Комисије.

Законски рок за кориштење ове олакшице је истекао, а надлежна федерална министарства нису закључила ни један уговор о концесији примјеном наведене одредбе. Привредна друштва и даље користе природна богатства, добра у општој употреби и обављају дјелатности од опћег интереса, без плаћања концесионе накнаде.

8. САРАДЊА СА РЕСОРНИМ МИНИСТАРСТВИМА И ДРУГИМ ТИЈЕЛИМА

У извјештајном периоду Комисија је кроз реализацију обавеза остварила непосредну сарадњу са надлежним министарствима Федерације БиХ. У том циљу одржавани су стручни, радни и оперативни састанци у Министарству пољопривреде, водопривреде и шумарства, Министарству енергије, рударства и индустрије, ЈП Аутоцесте Федерације БиХ, ЈП „Електропривреда БиХ” д.д. Сарајево.

У свим приликама, Комисија је континуирано указивала да се јако много природних богатстава и добара од опћег интереса, користи за обављање услуге од опћег интереса, од стране привредних друштава без уговора о концесијама, на основу једностраних аката опћинских, кантоналних и федералних органа власти, а у случајевима јавних предузећа и без тих аката.

Такођер је, користећи наведена овлаштења, Комисија са одређеним сугестијама упућивала на надлежност рјешавање захтјева привредних друштава, представника кантоналних и опћинских власти на надлежност у којима су изнијети многи проблеми у вези кориштења природних богатстава и добара у опћој употреби, од потребе њиховог концесионирања до не извршавања концесионих уговора од стране концесионара.

Комисија је учествовала у раду сједница Владе Федерације БиХ када је Влада расправљала о питањима у вези концесија, као и у раду одбора и комисија оба дома Парламента Федерације БиХ, када су се разматрали одређени документи

које је припремила Комисија или Влада Федерације БиХ, а у вези са питањима о концесијама.

Остварена је сарадња са кантоналним владама и кантоналним комисијама за концесије, посебно у вези размјене досадашњих искустава у примјени Закона о концесијама, као оквирног закона и кантоналних закона о концесијама и разматрања приједлога и сугестија, рачунајући на та искуства за измјене федералног и кантоналних закона о концесијама.

9. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈ ЗА 2021. ГОДИНУ

У складу са чланом 15. Закона о концесијама Федерације Босне и Херцеговине, средства за рад Комисије осигуравају се у Буџету Федерације. Буџетом Федерације Босне и Херцеговине за 2021. годину, Комисији за концесије Федерације Босне и Херцеговине одобрена су средства у укупном износу од 340.796,00 КМ и то:

- 611000 Плаће и накнаде трошкова запослених	287.390,00 КМ
- 612000 Доприноси послодавца и остали доприноси	23.531,00 КМ
- 613000 Издаци за материјал и услуге	25.775,00 КМ
- 821300 Набавка опреме	4.100,00 КМ

Остварени расходи по завршном рачуну 2021. године су износили 281.471,00 КМ или 93 % од планираних средстава за ову годину и то:

-611000 Плаће и накнаде трошков запосл.	234.091,00 КМ	или 81 % планир. средст.
-612000 Доприноси послодав и ост. доприн.	19.682,00 КМ	или 84% планир. средст.
- 613000 Издаци за материјал и услуге	23.624,00 КМ	или 92 % планир. средст.
- 821300 Набавка опреме	4.074,00 КМ	или 99 % планир. средст.

Анализирајући појединачно остварене расходе по Економским кодовима утврђено је слиједеће:

Извршење Буџета за 2021. годину кретало се у оквиру планираних средстава тако да није било прекорачења у потрошњи средстава ни по ком основу.

Није било већих одступања у извршењу буџета у односу на планирана средства по економским кодовима. Сматрамо да смо рационално располагали одобреним буџетским средствима. Такођер морамо напоменути да у Комисији од 7, тренутно су ангажована само 2 члана Комисије, те до 31.12.2021. године није била окончана процедура именовања Секретара Комисије, тако да је током 2021. године у Комисији било упослено 6 упосленика, од планираних 12 упосленика.

ГОДИШЊИ ИСКАЗ О ИЗВРШЕЊУ БУЏЕТА

Период извјештавања од 01.01.2021.-31.12.2021.

Р.б	Број конта	Позиција	Планирано	Остварено	Индекс
1.		ПРИХОДИ			
2.		РАСХОДИ И ИЗДАЦИ ПО ЕКОНОМСКИМ КАТЕГОРИЈАМА	340.796	281.471	83
3.	610000	Текући расходи	336.696	277.397	82
4.	611000	Плаће и накнаде	287.390	234.091	81
5.	611100	Бруто плаће и накнаде	224.112	186.378	83
6.	611200	Накнаде трошкова запослених	63.278	47.713	75
7.	612000	Доприноси послодавца и остали доприноси	23.531	19.682	84
8.	613000	Издаци за материјал и услуге	25.775	23.624	92
9.	613100	Путни трошкови	1.000	705	71
10.	613200	Издаци за енергију	2.700	2.612	97
11.	613300	Комуналне услуге	6.162	6.129	99
12.	613400	Набавка материјала	2.400	2.172	91
13.	613500	Издаци за услуге превоза и горива	2.900	2.843	98
14.	613600	Унајмљивање имовине и опреме	0	0	0
15.	613700	Издаци за текуће одржавање	4.400	4.321	98
16.	613800	Издаци за осигурање и платни промет	2.100	1.186	56
17.	613900	Уговорене услуге	4.113	3.656	89
		КАПИТАЛНИ ИЗДАЦИ	4.100	4.074	99
18.	821300	Набавка опреме	4.100	4.074	99

РАЧУН ПРИХОДА И РАСХОДА
Период извјештавања од 01.01.-31.12.2021.

Р.б.	Број конта	Позиција	Остварено у обрач. периоду текуће године	Остварено у обрач. периоду претходне године	Индекс
		РАСХОДИ	277.397	274.230	101
1.	610000	Текући расходи	277.397	274.230	101
2.	611000	Плаће и накнаде	234.091	228.408	102
3.	611100	Бруто плаће и накнаде	186.378	185.221	101
4.	611200	Накнаде трошкова запослених	47.713	43.187	110
5.	612000	Доприноси послодавца и остали доприноси	19.682	19.336	102
6.	613000	Издаци за материјал и услуге	23.624	21.791	108
7.	613100	Путни трошкови	705	868	81
8.	613200	Издаци за енергију	2.612	2.457	106
9.	613300	Комуналне услуге	6.129	6.010	102
10.	613400	Набавка материјала	2.173	2.144	101
11.	613500	Издаци за услуге превоза и горива	2.843	2.773	103
12.	613600	Унајмљивање имовине и опреме	0	0	0
13.	613700	Издаци за текуће одржавање	4.321	2.346	184
14.	613800	Издаци осигурања,банкарских услуга и	1.186	688	172
15.	613900	Уговорене услуге	3.655	4.505	81
16.	614000	Текући трансфери и други текући расходи	0	4.695	0
17.	614800	Други текући расходи	0	4.695	0

ПОСЕБНИ ПОДАЦИ О ПЛАЋАМА И БРОЈУ ЗАПОСЛЕНИХ

Период извјештавања од 01.01.2021.-31.12.2021.

Р.Б.	ОПИС	Износ за текућу годину
1.	УКУПНО (2+9+14)	206.060
2.	Бруто плаће и накнаде плаћа (3+4+5)	186.378
3.	Нето плаће и накнаде плаћа	119.018
4.	Аконтација пореза на доходак	9.394
5.	Доприноси на терет запослених (6+7+8)	57.966
6.	За пензијско и инвалидско осигурање	31.638
7.	За здравствено осигурање	23.536
8.	За запошљавање	2.792
9.	Доприноси послодавца (10+11+12+13)	19.682
10.	За пензијско и инвалидско осигурање	11.166
11.	За здравствено осигурање	7.585
12.	За запошљавање	931
13.	За бенифицирани радни стаж	0
14.	Остали доприноси (на терет пензија и остали доприноси)	0
15.	Просјечан број запослених на основу радних сати	6

БИЛАНС СТАЊА на дан 31.12.2021.

Р.б.	Број конта	ПОЗИЦИЈА	Износ за текућу годину
1.		I АКТИВА	
2.	100000	А. Готовина, краткорочна потраживања, разграничења и залихе	37.103
3.	110000	Новчана средства и племенити метали	412
4.	130000	Краткорочна потраживања	0
5.	160000	Финансијски и обрачунски односи са другим правним лицима	22.400
6.	190000	Краткорочна разграничења	14.291
7.	000000	Б. Стална средства	5.730
8.	011000	Стална средства	111.774
9.	011900	Исправка вриједности	106.044
10.	011-0119	Неотписана вриједност сталних средстава	5.730
11.		УКУПНА АКТИВА	42.833
12.		II ПАСИВА	
13.	300000	А. Краткорочне обавезе и разграничења	37.103
14.	310000	Краткорочне текуће обавезе	15.994
15.	340000	Обавезе према дјелатницима	21.109
16.	390000	Краткорочна разграничења	0
17.	500000	Ц. Извори средстава	5.730
18.	510000	Извори средстава	5.730
19.	590000	Нераспоређени вишак прихода над расходима	0
20.		УКУПНА ПАСИВА	42.833

10. ЗАВРШНЕ КОНСТАТАЦИЈЕ, РАЗМАТРАЊА И ЗАКЉУЧЦИ

На основу напријед наведеног, у Извјештају о раду за 2021. годину, слиједи закључци и констатације:

1. Комисија за концесије Федерације БиХ је обављала своје функције у оквиру обавеза и овлаштења из Закона о концесијама, као и из подзаконских прописа из области концесија, који регулишу додјелу и поступак провођење концесија.
2. Комисија је извршила функције које су у њеној искључивој надлежности, а то су: праћење цјелокупног рада концесионара који имају Уговоре о концесијама, одлучивање о поднесеним захтјевима у складу са Законом о концесијама, сарадња са другим тијелима основаним по законима Федерације, праћење и извршења Документа о политици додјеле концесија, обавјештавање Владе Федерације БиХ и њених министарстава о питањима из области концесија.
3. Комисија је редовно извјештавала ресорна министарства, која су одређена од стране Владе Федерације БиХ као концесори за поједине додјелене концесије о цјелокупном раду концесионара.
4. Комисија за концесије позива ресорна министарства да сачине регистар добара из своје надлежности, а која могу бити предметом концесија, те их доставе Комисији ради даљег праћења цјелокупног процеса. На основу ових података, Комисија ће сачинити цјелокупан Документ о политици додјеле концесија.
5. Да би се активирао систем додјеле Концесија од стране федералних министарстава хитно донијети нови Закон о концесијама или Измјене и допуне садашњег закона. У том циљу, а због сложености и мултидисциплинарности концесионе материје неопходно је да НАЦРТ Закона о концесијама припреми интересорна радна група (ИРРГ) формирана од стране Владе Федерације БиХ, а не једно министарство, затим:
 - а) да ИРРГ изучи Директиву ЕУ о концесијама и о јавно – приватном партнерству из 2014. године (Директива 2014/23/ЕУ) и у Закон угради рјешења из те Директиве,
 - б) у Нацрту Закона о концесијама дефинисати да Парламент Федерације БиХ има активну улогу у области концесија доносећи концесиону стратегију и вршећи контролу и надзор у развоју концесионе политике,
 - ц) да се жели усаглашен закон са Законом о концесијама БиХ, те са Законом о концесијама РС, обзиром на јединствен тржишни простор БиХ,
 - д) дефинисати Комисију за концесије као стално тијело Федерације БиХ за области концесија и јавно – приватно партнерство састављену од три (3) стална члана (досадашње рјешење од седам сталних чланова комисије, са придодатим промјенљивим члановима је нерационално, неефикасно и чини прегломазно тијело, за чиме нема потребе). Ефикасније и рационалније је рјешење по узору на Регулаторну комисију за енергију (ФЕРК), која успјешно обавља далеко већи обим послова.
 - е) у новом Нацрту закона дефинисати да Комисија за концесије Федерације БиХ има у трајној обавези „праћење цјелокупног рада концесионара, од потписа Уговора о концесији па све док траје концесиони пројекат”. Кроз измјене и допуне Закона о концесијама, омогућити Комисији за концесије да може покретати иницијативу за додјелу потенцијалних концесија које би се додјеливале путем тендера и припрему према Влади Федерације БиХ.

6. Хитно измјенити члан 9. Закона о концесијама у коме би се број седам замјенио бројем три, а након тога извршити пријем нових чланова у Комисију на основу новог законског броја чланова Комисије.

7. Поред овога и прије доношења Измјена и допуна Залкона о концесијама хитно извршити пријем предсједника Комисије, јер је досадашњи предсједник, отишао у пензију и од тада Комисија ради и дјелује без предсједника.

8. Реализација и обављање одређених дјелатности од опћег интереса које су предмет концесија по члану 6. Закона о концесијама одвија се мимо овог закона и поред сталних упозорења од стране Комисије (нпр. "игре на срећу"), за које земље у окружењу убиру велика финансијска средства. Црна Гора нпр. 8.275.485,60 ЕВР-а, Словенија 107.160.000,00 ЕВР –а, Хрватска 3.390.568,00 ЕВР –а). Због тога се поново предлаже закључак да ресорна министарства сачине регистар добара из своје надлежности, а која могу бити предметом концесија, те их доставе Комисији ради даљег праћења цјелокупног процеса. На основу ових података, Комисија би могла сачинити цјелокупан Документ о политици додјеле концесија.

9. Паралелно са разматрањем и доношењем Закона о концесијама обавезно би требало донијети и Закон о јавно – приватном партнерству због потпуне подударности и сродности, јер су један са другим нерскидиво везано (најбоље би било ову проблематику рјешити једним законом, као што је у неким државама већ и урађено).

С тим у вези, Комисија предлаже слjedeће:

1. Да Влада Федерације БиХ прихвати Извјештај о раду Комисије за концесије Федерације БиХ за 2021. годину.

2. Извјештај о раду Комисије за концесије Федерације БиХ упутити у Парламент Федерације БиХ ради разматрања и усвајања.

Број: 01-02-04-60/22

Сарајево, 26.05.2022. године

Замјеник предсједника Комисије

Илија Ђорџић